

Leystromen

T.a.v. 5.1.2e

Postbus 70

5120 AB RIJEN

Datum	Ons kenmerk	Telefoonnummer	Contactpersoon
26-02-2026	Z/261141	088-7430 000	5.1.2e
Bijlage(n)	Uw kenmerk	Registratienummer	Onderwerp
1	SMP Leystromen	-	Besluit Omgevingswet flora- en fauna- activiteit

Geachte 5.1.2e,

Hierbij ontvangt u het wijzigingsbesluit en het bijbehorende legesbesluit op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit.

Wij hebben uw wijzigingsverzoek beoordeeld en kunnen hiermee instemmen

De wijziging zal niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus, de gierzwaluw, de huiszwaluw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de meervleermuis en de laatvlieger. Op grond van artikel 5.40, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, artikel 8.97, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en paragraaf 8.6 van het Bkl, kunnen wij instemmen met uw wijzigingsverzoek.

Uw verzoek tot verlenging en wijziging van de omgevingsvergunning

Op 8 september 2025 ontvingen wij uw verzoek tot het verlengen en wijzigen van de door ons afgegeven omgevingsvergunning. Het gaat om de omgevingsvergunning met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), afgegeven op 4 september 2018. Deze omgevingsvergunning is verleend voor onderhouds- en verduurzamingsmaatregelen aan het woningenbestand van Leystromen, binnen de gemeenten Gilze en Rijen, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk. De omgevingsvergunning, destijds ontheffing, is op grond van artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming verleend. De verleende ontheffing is van rechtswege een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit geworden (artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet).

U verzoekt om de geldigheid van de omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteit te verlengen tot en met 31 december 2028. Daarnaast vraagt u om de volgende wijzigingen:

- Het toevoegen van de ruige dwergvleermuis aan de vergunning;
- Het toevoegen van de meervleermuis aan de vergunning;
- Het aanpassen van de onderzoeksmethodiek van de nulmeting;
- Het aanpassen van de toe te passen maatregelen;

- Het uitbreiden van de generieke taakstelling voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis;
- Het aanpassen van de monitoringsmethodiek;
- Het wijzigen van de periode voor het aanleveren van het logboek met daarin de uitgevoerde projecten van dat kalenderjaar (voorschrift 21) en de periode voor het aanleveren van de rapportage van de monitoring van dat jaar (voorschrift 23).

Eerdere aanvullingen en wijzigingen van de initiële omgevingsvergunning

Op 2 januari 2020 is, ter aanvulling op de omgevingsvergunning, een goedkeuringsbesluit genomen voor de voorgestelde vervolg werkwijze van de nulmeting en het monitoringsplan (kenmerk: Z/095522). Tevens is de geldigheid van de omgevingsvergunning toen verlengd tot 31 december 2024.

Vervolgens zijn op 27 september 2024 de initiële omgevingsvergunning en het goedkeuringsbesluit gewijzigd en verlengd tot en met 31 december 2025. De wijziging betrof het aanpassen van de termijn voor het aanleveren van het regulier ecologisch werkprotocol en het opnemen van particuliere woningen gelegen tussen of aanliggend aan wooneenheden van Leystromen. Het kenmerk van dit wijzigingsbesluit is Z/228865.

Op 18 juni 2025 is ambtshalve een herstelbesluit genomen (kenmerk Z/253873). In grote lijnen staat hierin dat er geen goedkeuringsverzoek meer ingediend hoeft te worden voor kolonies van de huismus en de gierzwaluw wanneer maatregelen conform de actuele Kennisdocumenten van deze soorten worden uitgevoerd.

Op 26 november 2025 is de geldigheid van de initiële omgevingsvergunning verlengd tot 1 maart 2026 (Z/265414). De verlenging is gegeven om te voorkomen dat de looptijd van het besluit met kenmerk Z/059044 verliep vòòr besluitvorming van het verlengverzoek met 5 jaar.

Voor de rechtsgang verwijzen we u naar de kennisgeving of het besluit

Het besluit en de kennisgeving is gepubliceerd op de website <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'.

Wij wijzen u erop dat artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) op dit besluit van toepassing is, omdat dit besluit een wijziging inhoudt van het eerder genomen besluit van 4 september 2018.

Voor het in behandeling nemen van deze aanvraag bent u leges verschuldigd

Op basis van de Legesverordening Noord-Brabant 2022 worden leges geheven. Het legesbesluit hebben wij aan de aanvrager verzonden.

De Legesverordening Noord-Brabant 2022 kunt u inzien op www.overheid.nl (<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR671071/1>).

Bel of mail gerust als u nog vragen heeft

U kunt een e-mail sturen naar info@odbn.nl of bellen naar 088- 7430 000. Vermeld daarbij het zaaknummer. Wij zijn telefonisch bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 8.30 en 17.00 uur. U kunt ook onze website www.odbn.nl bezoeken voor meer informatie.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten

ten aanzien van de op 4 september 2018 afgegeven omgevingsvergunning voor artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (de verleende ontheffing is op grond van artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet van rechtswege een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit geworden), voor onderhouds- en renovatiewerkzaamheden aan het woningbestand van Leystromen in diverse woonkernen rond Tilburg gelegen in de gemeenten Gilze en Rijen, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk, op grond van artikel 5.40, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, artikel 8.97, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en paragraaf 8.6 van het Bkl:

- de geldigheid van de vergunning te verlengen tot en met 31 december 2028 (met ingang vanaf 1 maart 2026);
- in te stemmen met het uitbreiden van de vergunning met:
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b en d, van het Besluit activiteit leefomgeving (hierna: Bal) voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de meervleermuis (voorheen: artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b en d, van het Bal voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis (voorheen: artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming).
- in te stemmen met het aanpassen en uitbreiden van de onderzoeksmethodiek voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden zoals beschreven in bijlage 1 – punt 3 zodat:
 - deze ook op basis van actuele kennis geschikt is voor het onderzoeken van de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis;
 - onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen alleen uitgevoerd wordt bij gebouwen waar deze mogelijk aanwezig zijn.
- de toegestane alternatieve voorzieningen aan te passen zoals beschreven in bijlage 1 – punt 4, zodat:
 - de maatregelen worden toegepast zoals opgenomen in de Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen (verder: NKNB);
 - de maatregelen voldoen aan de Kennisdocumenten die voor de betreffende soorten beschikbaar zijn. Te weten:
 - Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023);
 - Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023);
 - Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024);
 - Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2024);
 - Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2025);
 - Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12, 2025).
 - voor bepaalde soortfuncties maximaal 15% van de voorzieningen mag bestaan uit opbouwvoorzieningen, ter borging van de duurzaamheid en variatie aan maatregelen.
- In te stemmen met het toevoegen van een generieke taakstelling voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis zoals beschreven in bijlage 1 – punt 4. De nieuwe taakstelling houdt in dat bij woningen met een hoge of middelhoge geschiktheid voor een specifieke soortfunctie van genoemde vleermuissoorten het volgende wordt gerealiseerd:
 - bij kleine complexen (≤ 10 woningen): 1 maatwerkvoorziening per soortfunctie, die ook geschikt is als kraam-, en winterverblijfplaats;

- bij middelgrote complexen (11-50 woningen): 2 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie, waarvan minimaal 1 voorziening ook geschikt is als kraam-, en winterverblijfplaats;
- bij grote complexen (≥ 51 woningen): 3 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie, waarvan minimaal 1 voorziening ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats;
- bij complexen vanaf 75 woningen: per 50 woningen extra, aanvullend 2 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie, waarvan er telkens 1 ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats.
- In te stemmen met het wijzigen van de monitoringsmethodiek zoals in bijlage 1 – punt 5 zodat een beter inzicht wordt verkregen in de effecten van het Soortenmanagementplan (hierna SMP) op lokaal niveau, middels:
 - het niet meer toepassen van VleerMUS;
 - het aanpassen van de projectmonitoring naar ten minste 10 representatieve complexen;
 - het alleen nog uitvoeren van fysieke inspecties en daaruit volgend onderzoek bij maatwerkvoorzieningen en generieke maatregelen voor de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis;
 - het aanvullend toepassen van sensoren in voorzieningen.
- In te stemmen met het wijzigen van voorschrift 21 uit het op 4 september 2018 verleende besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), zodat het aanleveren van het logboek met daarin de uitgevoerde projecten van dat kalenderjaar wijzigt van 1 maart naar 1 april van het daaropvolgende jaar.
- In te stemmen met het wijzigen van voorschrift 23 uit het op 4 september 2018 verleende besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), zodat het aanleveren van de rapportage van de monitoring van dat jaar wijzigt van 1 december van dat jaar naar 1 april van het daaropvolgende jaar (begin tweede kwartaal van het jaar na uitvoering).
- voorschriften zoals opgenomen in bijlage 2 te wijzigen, te behouden of te laten vervallen;
- voorschriften zoals opgenomen in bijlage 3 aan de vergunning toe te voegen;
- met de ingang van dit besluit komt het ambtshalve herstelbesluit met kenmerk Z/253873 van 18 juni 2025 te vervallen.
- de omgevingsvergunning voor het overige ongewijzigd te laten.

Voorliggende vergunning is niet van toepassing op een locatie binnen het plangebied waarvoor reeds een geldige vergunning en/of doormachtiging is afgegeven voor dezelfde activiteiten en soorten.

Daarnaast besluiten de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de gevraagde vergunning ambtshalve in te trekken op grond van artikel 5.40, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet jo.

Artikel 8.97, eerste lid, jo. Afdeling 8.6 van het Bkl, voor:

- artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor het opzettelijk verstoren van de gierzwaluw, de huismus en de huiszwaluw (artikel 11.37, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving).

Omdat voor deze soorten deze verbodsbepaling niet wordt overtreden.

De volgende stukken maken daarnaast onderdeel uit van dit wijzigingsbesluit:

- Verzoek tot verlenging en wijziging GAN-ontheffing C2231502/4403755 Leystromen (opgesteld door Leystromen, 28 juli 2025);
- Monitoring en evaluatie SMP Leystromen 2018-2024 – Woningcorporatie Leystromen (opgesteld door Arcadis, 31 maart 2025);
- Aanvullende gegevens van 31 januari en 3 februari 2026.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant
namens dezen,

Valid Signed door Henrie Janssen
op 26-02-2026

Teammanager Provincie
Omgevingsdienst Brabant Noord

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daardoor geen handtekening.

Bijlage	• Legesbesluit• BIJLAGE 1: INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN (blz 7 t/m 30)• BIJLAGE 2: GEWIJZIGDE, TE BEHOUDEN EN TE VERVALLEN VOORSCHRIFTEN UIT DE OORSPRONKELIJKE BESLUITEN (blz 31 t/m 40)• BIJLAGE 3: AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN (blz 41 t/m 54)• BIJLAGE 4: BEGELEIDINGSFORMULIER BIJ INDIENEN DOCUMENTEN (blz 55)• BIJLAGE 5: VEREISTEN VOOR ECOLOGISCH WERKPROTOCOL (blz 56)• BIJLAGE 6: IN TE VULLEN GEGEVENS BIJ VERZOEK TOT GOEDKEURING (blz 57)• BIJLAGE 7: VEREISTEN VOOR GOEDKEURING MAATWERK ECOLOGISCH WERKPROTOCOL (blz 58)• BIJLAGE 8: TOEPASSEN SENSOREN IN VOORZIENINGEN (blz 59 & 60)• BIJLAGE 9: ONDERZOEKSMETHODIEK PROJECTMONITORING (blz 61)• BIJLAGE 10: FYSIEKE INSPECTIES (blz 62 t/m 63)• BIJLAGE 11: JAARLIJKE MONITORINGSRAPPORTAGE (blz 64 & 65)• BIJLAGE 12: EVALUATIERAPPORTAGE (blz 66)
In afschrift aan	• Arcadis (per mail)• Het college van de gemeente Gilze en Rijen (per berichtenbox)• Het college van de gemeente Alphen-Chaam (per berichtenbox)• Het college van de gemeente Baarle-Nassau (per berichtenbox)• Het college van de gemeente Goirle (per berichtenbox)• Het college van de gemeente Hilvarenbeek (per berichtenbox)• Het college van de gemeente Oisterwijk (per berichtenbox)• Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (per berichtenbox)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Secretariaat van de hoor- en adviescommissie

Postbus 90151

5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht) en/of het indienen van een beroepschrift.

BIJLAGE 1: INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Verlenging tot 15 september 2028

Het verlengen van de omgevingsvergunning met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044) tot en met 31 december 2028 is akkoord bevonden. Dit wijzigingsbesluit gaat in vanaf 1 maart 2026. Om te borgen dat de omgevingsvergunning blijft aansluiten bij gewijzigde inzichten en de meest actuele kennis, zijn aanvullende maatregelen getroffen, bestaande voorschriften aangepast (bijlage 2) en nieuwe voorschriften toegevoegd (bijlage 3). De aanvullende voorschriften zijn opgenomen om de staat van instandhouding van de in de vergunning opgenomen soorten te waarborgen. Hieronder volgen de overwegingen die voortvloeien uit de nieuwe inzichten, actuele kennis en/of de evaluatie, inclusief de aanvullende maatregelen die worden genomen.

2. Soortselectie en verbodsbepalingen

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis wordt aan de vergunning toegevoegd. De soort is gedurende de onderzoeken waargenomen en er is geschikte bebouwing binnen het bezit van Leystromen aanwezig. Om deze redenen kunnen overtredingen van verbodsbepalingen met betrekking tot het opzettelijk verstoren (artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Bal) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Bal) van de ruige dwergvleermuis niet worden uitgesloten. De onderzoeksaanpak, de te treffen maatregelen en de monitoring van de ruige dwergvleermuis is gelijkwaardig aan die van de gewone dwergvleermuis. Deze aspecten hoeven daarom niet te worden aangepast. De wijziging leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis.

Meervleermuis

De meervleermuis wordt aan de vergunning toegevoegd. Het bezit van Leystromen ligt namelijk (gedeeltelijk) binnen de buffers van de koloniekkaart (Netwerk Groene Bureaus) en binnen het bezit van Leystromen zijn geschikte gebouwen aanwezig. Om deze redenen kunnen overtredingen van verbodsbepalingen met betrekking tot het opzettelijk verstoren (artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Bal) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Bal) van de meervleermuis niet worden uitgesloten. De onderzoeksaanpak, de te treffen maatregelen en de monitoring worden hierop aangepast (zie paragraaf 3, 4 en 5). De wijziging leidt dan ook niet tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de meervleermuis.

Verstoren van vogels

De verbodsbepaling (artikel 11.37, eerste lid, onder d, van het Bal (voorheen artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming)) voor het opzettelijk storen van de gierzwaluw, de huismus en de huiszwaluw wordt ambtshalve ingetrokken. Dit omdat dit verbodsartikel niet van toepassing is. Artikel 11.37, lid 3, van het Bal, geeft aan dat het verbod voor storen niet van toepassing is, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de gierzwaluw, de huismus en de huiszwaluw. De storing veroorzaakt door het initiatief heeft geen wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van deze soorten waardoor er geen sprake is van een overtreding van deze verbodsbepaling. Dit omdat er maatregelen worden getroffen. De verbodsbepaling van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 11.37, eerste lid onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving is daarom niet van toepassing.

Punt I uit van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), afgegeven op 4 september 2018 komt vanaf 1 maart 2026 als volgt te luiden:

- I. aan Leystromen, Julianastraat 51, 5121 LN RIJEN, de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Bal, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - **huiszwaluw** (*Delichon urbicum*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Bal, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - **meervleermuis** (*Myotis dasycneme*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Bal, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - **meervleermuis** (*Myotis dasycneme*);

voor de periode vanaf 1 maart 2026 tot en met 31 december 2028, voor het planmatig onderhoud en de verduurzamingsmaatregelen aan het woningenbestand van Leystromen in diverse woonkernen rond Tilburg gelegen in de gemeenten Gilze-Rijen, Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk.

Met uitzondering van woningen van Leystromen waarvoor reeds een aparte vergunning is verleend.

3. Onderzoeksmethodiek projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek) voorafgaand aan de werkzaamheden

De onderzoeksmethodiek voor de projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek) naar vleermuizen wordt aangepast zodat deze ook op basis van actuele kennis geschikt is voor het onderzoeken van de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis. Daarnaast wordt in de nieuwe situatie onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen uitgevoerd bij gebouwen die volgens het geschiktheidsmodel geschikt zijn als massawinterverblijf. In de tabel hieronder is aangegeven welke onderzoeksmethoden komen te vervallen, worden aangepast en of aanvullend worden opgenomen.

Tabel 1 Aangepaste onderzoeksmethodiek voorafgaand aan de werkzaamheden (projectmatige nulmeting, kwalitatief onderzoek).

Type onderzoek	Oude onderzoeksmethodiek	Voorgestelde onderzoeksmethodiek	Nieuwe onderzoeksmethodiek projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek) na voorschriften
<i>Batdetectoronderzoek dat vóór aanvang van de werkzaamheden bij ieder project wordt uitgevoerd.</i>	1 veldbezoek in juni en 1 bezoek in augustus voor vleermuizen.	1 Avond- en 1 ochtendbezoek in de kraamperiode.	2 ochtendrondes vanaf 15 mei tot en met juni gericht op kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. De ochtendrondes worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het onderzoek naar kraamverblijven van de respectievelijke soorten zoals beschreven in het Vleermuisprotocol (NGB 2021). Hierop uitgezonderd is de overzichtsrichtlijn. Er kan door het plangebied verplaatst worden waarbij het plangebied elke 20 minuten wordt doorkruist.
	Geen voorjaarszwermonderzoek naar laatvlieger.	Geen voorjaarszwermonderzoek naar laatvlieger.	1 voorjaarszwermbezoek naar de laatvlieger, uitgevoerd in de periode 15 april-15 mei, vanaf zonsondergang tot ten minste 2 uur na zonsondergang. Weersomstandigheden tijdens het bezoek: droog, < 4 Beaufort, ≥ 12 graden Celsius.

	Geen specifiek uitgevoerd massawinteronderzoek naar gewone dwergvleermuis.	Bij gebouwen die potentieel geschikt zijn als massawinterverblijf 2 nazomerzwermrondes .	Bij gebouwen die potentieel geschikt zijn als massawinterverblijf 2 nazomerzwermbesoe ken in augustus-10 september. Deze bezoeken worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het Vleermuisprotocol (NGB 2021)
<i>E-DNA onderzoek dat bij ieder project wordt uitgevoerd voorafgaand aan werkzaamheden.</i>	Geen e-DNA onderzoek.	Geen e-DNA onderzoek.	1 e-DNA onderzoeksronde vanaf 15 september tot december bij alle woningen waar het daaropvolgend seizoen werkzaamheden plaats gaan vinden. Gericht op het vinden van kraam- en zomerverblijven van de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Onderzoek wordt uitgevoerd zoals omschreven op blz 12 en 13 van dit besluit.
<i>Batdetector onderzoek bij aantreffen bijzonder verblijf</i>	Geen batdetector onderzoek bij aantreffen van een bijzonder verblijf.	Geen batdetector onderzoek bij aantreffen van een bijzonder verblijf.	Verblijf aangetroffen op basis van onderzoek met batdetector: er wordt 1 aanvullend veldbezoek met een batdetector uitgevoerd op de eerstvolgende avond na het vaststellen van het verblijf. E-DNA onderzoek: Wanneer dit verblijf eerder niet is vastgesteld tijdens het batdetector onderzoek, wordt binnen hetzelfde of

			<p>eerstvolgende kraamseizoen aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de specifieke soorten om de functie van de verblijfplaatsen vast te stellen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 voor kraamverblijven van de betreffende soort.</p> <p>Indien een kraamverblijfplaats wordt aangetroffen wordt, zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 48 uur na het aantreffen van zwermgedrag, een uitvliegtelling uitgevoerd conform het vleermuisprotocol voor kraamverblijven van de betreffende soort (bijlage 3, voorschrift 7).</p>
<i>Fysieke inspecties</i>	Fysieke inspecties worden uitgevoerd voorafgaand aan werkzaamheden/maatregelen.	Geen wijzigingen voorgesteld.	Fysieke inspecties worden uitgevoerd bij bijzondere verblijfsfuncties indien dit nodig is om te bepalen welke maatwerkmaatregelen noodzakelijk zijn.

De onderzoeksmethodiek voor de projectmatige nulmeting voor de huismus, de gierzwaluw en de huiszwaluw wordt geactualiseerd en daarmee iets aangepast. De onderzoeksmethodiek naar de gierzwaluw, huismus en huiszwaluw bestond uit:

- 1 veldbezoek in de periode maart/april voor de huismus;
- 1 veldbezoek in juni voor de gierzwaluw;
- Tijdens de onderzoeken naar overige soortgroepen wordt mede gelet op nesten van de huiszwaluw.

Het onderzoek naar de huismus werd voorheen uitgevoerd in de periode maart/april. Gezien de optimale periode voor het waarnemen van nesten van de huismus, wordt de periode voor het onderzoek naar de huismus middels een voorschrift gewijzigd naar 1 april – 15 mei. Juni was

benoemd als periode voor het onderzoek naar de gierzwaluw. De optimale periode voor het waarnemen van gierzwaluwnesten is de periode van 1 juni – 15 juli. De periode voor de gierzwaluw is daarom ook aangepast middels een voorschrift. Om beter zicht te hebben op de aanwezigheid van nesten van de huismus en de gierzwaluw wordt ook een extra gecombineerd veldbezoek opgelegd in de periode van 15 mei – 31 mei. Zie bijlage 3, voorschrift 8 voor de vernieuwde onderzoeksmethodiek voor de projectmatige nulmeting voor de huismus, de gierzwaluw en de huiszwaluw.

De gegevens van de nulmetingen zijn 3 jaar geldig. Na 3 jaar wordt voor de complexen waar nog geen mitigerende maatregelen hebben plaatsgevonden opnieuw een nulmeting uitgevoerd.

Overweging aanpassen projectmatig onderzoek

De vergunningen in het kader van soortenmanagementplannen zijn al langer dan 5 jaar geleden verleend. Gedurende deze periode was er sprake van vooruitschrijdend inzicht. Recent zijn er door BIJ12 nieuwe kennisdocumenten gepubliceerd voor de gewone grootoorvleermuis (2025) en de laatvlieger (2025). Ook is er door het Netwerk Groene Bureaus een nieuwe methodiek beschreven voor gebiedsgericht onderzoek naar onder andere de laatvlieger en voor onderzoek naar de meervleermuis. In de achtergronddocumenten behorende bij de protocollen en in de kennisdocumenten wordt onder andere gesproken over uitdagingen van vleermuisonderzoek naar deze beschermde soorten. De nieuw gepubliceerde kennis en daaruit volgende methodieken zijn gericht op het onderzoeken van deze soorten in grote aaneengesloten gebieden. Hiervan is bij de SMP's van woningcorporaties meestal geen sprake. Zij hebben in meer of mindere mate verspreid over 1 of meerdere kernen bezit waarbinnen de soorten al dan niet aanwezig zijn. Daarom is in een overlegtraject met de vergunninghouder, diens adviseur en het bevoegd gezag een alternatieve methodiek overeengekomen die ook op basis van de meest actuele kennis geschikt is om deze soorten te onderzoeken bij versnipperde projectlocaties.

Aanvullend op het voorstel dat door de vergunninghouder is gedaan nemen wij op dat er in plaats van een avondbezoek een extra ochtendbezoek plaats dient te vinden in de periode vanaf 15 mei tot en met juni in gericht op kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Daarnaast dient in het vroege voorjaar (tussen 15 april en 15 mei) 1 onderzoeksrunde uitgevoerd te worden naar zwermgedrag van laatvliegers. In tabel 1 onder de kolom 'Nieuwe onderzoeksmethodiek na voorschriften' wordt concreet beschreven welke veldbezoeken ten behoeve van de projectnulmeting dienen te worden uitgevoerd (zie ook voorschrift 6, 7, 8 en 9 van bijlage 3). In de tekst hieronder wordt de noodzaak van de benodigde veldbezoeken beschreven. Onderstaand lichten wij onze aanvullende maatregelen toe.

Voorjaarszwermronde

Er wordt 1 voorjaarszwermronde uitgevoerd gericht op het vaststellen van kraamverblijven van de laatvlieger. Deze ronde is een toevoeging ten opzichte van het onderzoek dat tot dusver is uitgevoerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de richtlijnen zoals beschreven voor ronde 1 van de Richtlijn Vleermuisonderzoek Grote Gebieden. Hiervan wordt enkel afgeweken in het aantal rondes dat wordt uitgevoerd. Er wordt namelijk 1 voorjaarszwermronde uitgevoerd, in plaats van 2. Dit is acceptabel omdat aanvullend e-DNA onderzoek wordt toegepast, waarmee eventueel gemiste verblijfplaatsen alsnog kunnen worden vastgesteld. Omdat de houdbaarheid van e-DNA van de laatvlieger niet exact bekend is en de bemonstering aan het einde van het kraamseizoen plaatsvindt, blijft 1 veldbezoek in het voorjaar noodzakelijk.

Ochtendrondes in kraamperiode

Er worden 2 ochtendrondes uitgevoerd in de kraamperiode (vanaf 15 mei tot en met juni) gericht op het vaststellen van kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de meervleermuis. Voorheen werden in plaats daarvan 1 veldbezoek in juni en 1 bezoek in augustus voor vleermuizen uitgevoerd, dit konden beide avondbezoeken betreffen. Bij ochtendrondes is de kans dat zwermactiviteit kan worden waargenomen voor alle soorten (uitgezonderd laatvlieger) het grootst. Hiermee bieden 2 ochtendrondes voor de deze soorten een geschikter alternatief om de aanwezigheid van kraamverblijven te onderzoeken. Ondanks dat ochtendrondes voor de laatvlieger niet geschikt zijn is deze aanpassing toch akkoord bevonden. Dit omdat het onderzoek aangevuld wordt met 1 voorjaarszwermronde specifiek gericht op het vinden van zwermplekken van de laatvlieger (zie bovenstaande alinea).

Massawinteronderzoek

Het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen wordt toegevoegd. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd bij gebouwen die geschikt zijn om als massawinterverblijfplaats te dienen. De geschiktheid van de gebouwen wordt bepaald op basis van de resultaten van het geschiktheidsmodel. In het bijzonder voor massawinterverblijven geldt dat vleermuizen strikte eisen stellen aan deze verblijven. Zo dient er voldoende volume aanwezig te zijn om een koel en stabiel microklimaat te bieden. Veel (rij)woningen zijn hierdoor niet geschikt als massawinterverblijfplaats. Deze werkwijze borgt dat alle potentieel relevante locaties onderzocht worden en voorkomt dat massawinterverblijven worden gemist. Hierdoor zal de wijziging niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

E-DNA

Het aanvullend onderzoek voorafgaand aan de werkzaamheden wordt aangevuld om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis vast te kunnen stellen. Naast de voorjaarszwermronde en 2 ochtendrondes wordt bij elk gebouw waar werkzaamheden gaan plaatsvinden aanvullend e-DNA onderzoek uitgevoerd. Hiervoor wordt in grote lijnen de e-DNA spons en roller bemonsteringsmethode gehanteerd zoals beschreven in het 'Inventarisatieprotocol e-DNA detectie vleermuizen' (Werkgroep e-DNA Netwerk Groene Bureaus, d.d. 10 december 2025), de enige afwijkingen van dit protocol worden in dit besluit beschreven en onderbouwd. Het e-DNA onderzoek bestaat uit 1 bemonsteringsronde in de periode vanaf 15 september tot 1 december:

- Bij elke projectnulmeting vindt oppervlaktebemonstering van e-DNA plaats met een steriele spons of roller van alle gevels en openingen van woningen van Leystromen, zoals de spouw-muurnaden. Om verontreiniging van de monsters te voorkomen, worden bij de bemonstering altijd schone handschoenen gedragen, wordt de apparatuur grondig gereinigd tussen de monsternames. Bij twijfels over vervuilde monsters worden deze vernietigd en opnieuw genomen. De bemonstering wordt zorgvuldig en systematisch uitgevoerd door alle potentiële vleermuisopeningen te bemonsteren.
- Per blok rijwoningen vindt één complete bemonstering plaats (mengmonster), waarbij alle mogelijke toegangspunten voor vleermuizen, zoals open stootvoegen, spleten bij vensterbanken of beschadigd metselwerk, worden meegenomen.
- Na de monstername worden de monsters goed verpakt en op dezelfde dag naar het laboratorium gestuurd voor DNA-analyse. Per blok vindt één analyse plaats op de bijzondere soorten laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- De resultaten van deze DNA-analyse zijn leidend voor de vervolgstappen uitvoeren nader onderzoek en opstellen EWP en worden tevens opgenomen in de jaarlijkse monitoringsrapportages.

- Indien met de DNA-analyse een bijzondere soort is vastgesteld (laatvlieger, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis), wordt door de projectcoloog met de uitvoerend aannemer beoordeeld of de verblijfplaats kan worden behouden of niet. Op basis daarvan wordt een maatwerk-EWP opgesteld dat wordt voorgelegd ter goedkeuring aan de ODBN. Aan de overige woningen binnen een complex vinden middels een standaard-EWP de werkzaamheden plaats volgens planning.

Op 2 punten wordt afgeweken van het inventarisatieprotocol e-DNA detectie vleermuizen (NGB 2025). De reden daarvoor is dat het onderzoeksdoel in het voorliggende onderzoek niet is om **alle** verblijfstypen van **alle** soorten te onderzoeken. Het onderzoeksdoel van e-DNA binnen het voorliggende plan is om verblijven die tijdens het kraamseizoen mogelijk zijn gemist toch vast te stellen. Dit wil zeggen dat bijvoorbeeld paarverblijven niet hoeven te worden onderzocht. Voor de betrokken soorten geldt het volgende:

- Meervleermuis: Binnen de gebouwtypen komen paarverblijven van meervleermuis niet voor (Vleermuisprotocol 2021 Meervleermuis, NGB).
- Laatvlieger: Op basis van de beschikbare gegevens is er onvoldoende aanleiding om te spreken van baltsterritoria of specifieke paarverblijven bij de laatvlieger (BIJ12, Kennisdocument Laatvlieger, 11 augustus 2025).
- Gewone grootoorvleermuis: De gewone grootoorvleermuis gebruikt geen specifieke verblijfplaats om te paren, zoals wel bij andere vleermuissoorten als de gewone en ruige dwergvleermuis het geval is (BIJ12, Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, 1 februari 2025).

Op basis van het bovenstaande kijkt de periode van bemonstering en het aantal momenten dat gedurende het seizoen bemonsterd wordt af van het protocol.

E-DNA is een innovatieve onderzoeksmethode. Uit aangeleverde validatie onderzoeken blijkt de methodiek veelbelovend. E-DNA wordt dan ook niet akkoord bevonden om verblijfplaatsen uit te sluiten maar enkel om aanvullende verblijven vast te stellen. Bij een gebiedsbrede aanpak geldt het uitgangspunt dat er enkele kleine zomerverblijven kunnen worden gemist. Daarom geldt:

- elk (geschikt) gebouw wordt ongeschikt gemaakt, rekening houdend met de relevante kwetsbare perioden;
- er worden ook permanente alternatieve verblijfplaatsen voor kwetsbare soorten gerealiseerd als er geen verblijven zijn vastgesteld (zie punt 4).

Batdetector onderzoek bij aantreffen bijzonder verblijf met e-DNA

Wanneer uit een e-DNA onderzoek blijkt dat er (e-DNA van) een bijzondere soort aanwezig is wordt binnen hetzelfde of eerstvolgende kraamseizoen aanvullend 1 onderzoekronde uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 om de functie van de verblijfplaats vast te stellen. Dit in aanvulling op het kwalitatief voorjaarsonderzoek dat tegelijkertijd plaatsvindt. Wanneer een bijzonder verblijf is vastgesteld op basis van zwermonderzoek gebeurt dit de eerstvolgende geschikte avond. Deze rondes worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor kraamverblijven behorende bij de aangetroffen soort, zoals beschreven in het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus 2021).

Uit de aanvullingen blijkt niet wat de werkwijze is wanneer de aanwezigheid van een bijzonder verblijf uitsluitend wordt aangetoond met de aanwezigheid van e-DNA van deze soort. Het is daardoor onduidelijk welke maatregelen er worden genomen wanneer er zowel in de projectmonitoring in het voorjaar (vóór het e-DNA onderzoek) als in het daaropvolgende voorjaar geen verblijfplaatsen worden vastgesteld, ondanks dat er met e-DNA onderzoek aanwezigheid is aangetoond. In dat geval dient er uit te worden gegaan van de aanwezigheid van een kraamverblijf van de betreffende soort. Hiervoor is een voorschrift opgenomen (zie bijlage 3 – voorschrift 11).

Overweging werkzaamheden aan overige woningen van woonblok met bijzonder verblijf

Uit de aanvullingen van 31 januari 2026 blijkt dat wanneer binnen een woonblok een bijzonder vleermuisverblijf wordt aangetroffen, hiervoor een maatwerk ecologisch werkprotocol wordt opgesteld en middels een goedkeuringsverzoek aan de ODBN wordt voorgelegd.

Voor de overige woningen binnen hetzelfde woonblok wordt een standaard ecologisch werkprotocol opgesteld en worden de werkzaamheden volgens de planning uitgevoerd. Om de bescherming van de volledige verblijfplaats te beschermen en te voorkomen dat alternatieven in de omgeving worden weggenomen vooruitlopend op goedkeuring, zijn aanvullende voorschriften opgenomen (zie bijlage 3 – voorschrift 12)

4. Alternatieve voorzieningen en variatie aan voorzieningen

De catalogus met uitgewerkte maatregelen die werd gebruikt om invulling te geven aan de taakstelling wordt vervangen: in plaats van de *Mitigatiecatalogus Gebouwbewonende Soorten* (Leidraad natuurinclusief versterken, bouwen, renoveren en verduurzamen – versie februari 2023, V8 d.d. 21 november 2023) worden voortaan de maatregelen toegepast zoals opgenomen in de Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen (verder: NKNB - www.nknb.nl). Om te borgen dat:

- de maatregelen aansluiten bij de meest recente Kennisdocumenten op het moment van besluitvorming;
- uitsluitend effectieve en gevalideerde maatregelen worden getroffen;
- steeds duidelijk is welke maatregelen van toepassing waren op het moment van besluitvorming;
- tussentijdse wijzigingen op de website niet leiden tot onduidelijkheid of juridische discussie;
- uitvoerders werken volgens de maatregelenversie die gold op het moment van besluitvorming, met uitzondering van voorwaarden uit nieuwe kennisdocumenten

worden aanvullende voorschriften opgenomen (zie bijlage 3 – voorschrift 29 tot en met 44).

Niet toegestane voorzieningen

De toegestane voorzieningen worden aangepast zodat ze voldoen aan de voorwaarden uit de meest recente Kennisdocumenten. De volgende voorzieningen zijn op basis van nieuwe inzichten en de meest recente kennis niet meer toegestaan:

- Vogelvide of ‘aangepaste vogelvide’;
- Voorzieningen voor de huismus en de gierwaluw tussen de isolatielaag en de dakpannen;
- Nestvoorziening in dakoverstek met invliegopening aan onderzijde;
- Gierwaluwdakpan;

De hierboven genoemde voorzieningen blijken niet of beperkt bij te dragen aan het functioneren van de verblijfplaatsen. Het schrappen van deze voorzieningen uit de vergunning zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding.

In de aanvullingen van 31 januari 2026 staat dat vogelvides, nestvoorzieningen in dakoverstek met invliegopeningen aan de onderzijde en gierwaluwdakpannen niet zijn toegepast door Leystromen. Er is dan ook geen sprake van een negatief effect door het toepassen van deze voorzieningen. Het opschuiven van vogelschroot en daarmee het creëren van ruimte tussen de isolatielaag en de dakpannen voor de huismus, is wel toegepast. Het opschuiven van vogelschroot is voor het laatst toegepast in 2020. Uit de evaluatie in 2025 is pas gebleken dat dit type voorziening niet functioneel is. Het opschuiven van vogelschroot is daarmee niet toegepast nadat dit ineffectief is gebleken. Het niet meetellen van de ongeschikte voorzieningen, nadat bekend werd dat maatregelen niet meer als effectief beoordeeld werden, heeft overigens geen invloed op het aantal voorzieningen dat in de salderingsboekhouding is verwerkt. Over het gehele woningbezit heeft Leystromen voor de huismus een positief saldo. Dit betekent dat er in totaal (ook zonder vogelschroot) meer voorzieningen zijn

gerealiseerd dan conform de berekende taakstelling noodzakelijk was. De toegepaste opgeschoven vogelschroten hebben daardoor geen negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus.

Opbouwvoorzieningen

Bij de toepassing van alternatieve voorzieningen binnen het SMP is het van belang dat binnen elk salderingsgebied een voldoende gevarieerd en ecologisch functioneel netwerk aan verblijfplaatsen aanwezig is. Om dit te borgen is een aanvullend voorschrift opgenomen (zie bijlage 3 – voorschrift 26 & 27). De hoeveelheid opbouwmaatregelen en typen opbouwmaatregelen die zijn toegestaan, worden aangepast zodat er voldoende jaarrond geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn en er een variatie aan voorzieningen wordt gerealiseerd. Het toepassen van een combinatie van opbouwvoorzieningen en inbouwvoorzieningen binnen een netwerk zorgt voor variatie in beschikbare voorzieningen. Door deze combinatie ontstaat een breder scala aan microklimaten. Het beperkt toepassen van opbouwvoorzieningen zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten.

Beslisboom toepassen taakstelling gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis

Het volgende stappenplan wordt vanaf 2026 doorlopen voor bijzondere soorten:

1. Behoud van natuurinclusieve woningen en gebouwen: Behouden en/of benutten van de gebouwconstructie voor verblijfsvoorzieningen wordt gezien als inspanningsverplichting. Leystromen zal hiervoor kiezen tenzij in het maatwerk ecologisch werkprotocol onderbouwd wordt aangetoond dat het behouden van deze verblijfplaatsen leidt tot vochtproblemen of dat hierdoor niet voldaan kan worden aan de primaire doelstelling van de warmtetransitie.
2. Realisatie duurzame maatwerk verblijven in dak en gevel als behoud van de oorspronkelijke verblijfplaats niet mogelijk is: Hiervoor wordt een maatwerk ecologisch werkprotocol opgesteld. Dit is uitgangspunt als in de projectnulmeting bijzondere (kwetsbare) vleermuissoorten zijn aangetroffen.
3. Realisatie prefab en duurzame verblijven in dak en gevel als maatwerk niet mogelijk is: Dit is in alle overige gevallen en wanneer in de projectnulmeting géén bijzondere (kwetsbare) vleermuissoorten zijn aangetroffen.

De uitgangspunten per soort zijn als volgt:

- Meervleermuis en laatvlieger: Bij volledige spouwmuurisolatie verdwijnen geschikte verblijfplaatsen. Ook binnenmuurisolatie werkt niet voor deze soorten. Daarom is variatie in buitengevelisolatie nodig om een vorstvrij verblijf te behouden. In de uitvoering wordt rekening gehouden met dat beide soorten in de winter minder verblijfplaatsen in woningen en gebouwen hebben dan in de zomer, waarmee minder vorstvrije verblijven beschikbaar hoeven te zijn dan niet te hete zomerverblijven.
- Gewone grootoorvleermuis: wanneer zolders niet in gebruik zijn door bewoners/gebruikers, wordt overwogen de zolders niet te isoleren. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt maatwerk toegepast.
- In de ecologische werkprotocollen wordt een temperatuurberekening en bouwfysisch onderzoek toegevoegd waaruit blijkt dat de geïsoleerde spouwdelen in de winter vorstvrij blijven en in de kraamperiode niet te heet worden. Dit geldt bij maatwerkvoorzieningen (waarvoor goedkeuring vereist is) en voor de generieke taakstelling voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Dergelijke berekeningen worden bij het goedkeuringsverzoek beoordeeld.

Overweging beslisboom

In de oorspronkelijke vergunning met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044) staat dat via de landelijke mitigatiecatalogus, die jaarlijks wordt geüpdatet en gedeeld met het bevoegd gezag, de meest actuele kennis rondom de effectiviteit van faunavoorzieningen wordt meegenomen in de keuze voor een verblijfplaats. Volgens de catalogus is er een sterke voorkeur voor natuurinclusieve maatregelen in gebouwen (constructie) en dan liefst behoud van bestaande verblijfplaatsen. De realisatie van duurzame verblijven in het dak en gevel, vergelijkbaar met de oude situatie, worden toegepast indien behoud van natuurinclusieve gebouwen niet mogelijk is. Prefab voorzieningen in gebouwen worden toegepast wanneer het niet mogelijk is om duurzame verblijfsruimte in de gebouwconstructie te realiseren. De door de aanvrager geformuleerde werkwijze (aanvullingen 31 januari 2026) voor de kwetsbare soorten (gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) sluit aan op deze reeds bestaande methodiek die voor het toepassen van generieke taakstelling voor alle soorten van toepassing is.

Generieke taakstelling gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

Op generieke wijze worden geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis gerealiseerd. De aanpassing houdt in dat wanneer uit het geschiktheidsmodel blijkt dat de woningen en de omgeving geschikt zijn dat:

- bij kleine complexen (≤ 10 woningen): 1 maatwerkvoorziening voor 1 soort wordt gerealiseerd;
- bij middelgrote complexen (11-50 woningen): 2 maatwerkvoorzieningen voor 1 of 2 soorten worden gerealiseerd;
- bij grote complexen (≥ 51 woningen): 3 maatwerkvoorzieningen voor 1, 2 of 3 soorten worden gerealiseerd.

Wanneer uit het geschiktheidsmodel blijkt dat woningen laag geschikt zijn worden geen maatwerkvoorzieningen gerealiseerd. Door ook voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis op generieke wijze geschikte voorzieningen te realiseren wordt geborgd dat er voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor deze soorten beschikbaar zijn. Daarnaast zorgt het behoud van bestaande verblijfplaatsen en het realiseren van voorzieningen in de gebouwconstructie voor grotere verblijfsruimtes met meer temperatuurgradiënten en een groter warmte bufferend vermogen dan bij prefab inbouwkasten, wat tevens gunstig is voor andere soorten en voor functies die extra kwetsbaar zijn. Het concretiseren van de beslisboom en toevoegen van een taakstelling voor kwetsbare soorten zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten. Voor de overige soort(funcities) blijft de taakstelling ongewijzigd.

Overweging taakstelling gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis

De voorgenomen taakstelling voorziet niet in onderscheid tussen geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor elke soort(funcie) van de bijzondere soorten en bij grote complexen (≥ 51 woningen) worden altijd 3 maatwerkvoorzieningen gerealiseerd (ongeacht of het complex uit 52 of 300 woningen bestaat). Daarnaast ontbreekt de validatie van het geschiktheidsmodel nu nog (met uitzondering van de laatvlieger). Om deze redenen zijn aanvullende voorschriften opgenomen (zie bijlage 3 – voorschrift 39 tot en met 42). Door ook voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis op generieke wijze geschikte voorzieningen te realiseren wordt geborgd dat er voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor deze soorten beschikbaar zijn. Daarnaast zorgt het behoud van bestaande verblijfplaatsen en het realiseren van voorzieningen in de gebouwconstructie voor grotere verblijfsruimtes met meer temperatuurgradiënten en een groter warmte bufferend vermogen dan bij prefab inbouwkasten, wat tevens gunstig is voor andere soorten en voor functies die extra kwetsbaar zijn. Het concretiseren van de beslisboom en toevoegen van een taakstelling voor kwetsbare soorten zal daarom niet leiden tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de aangevraagde soorten. Voor de overige soort(funcities) blijft de taakstelling ongewijzigd.

Generieke mitigatievoorzieningen gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

Voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis worden generieke maatregelen toegepast, zoals hieronder beschreven en weergegeven in tabel 2. Om te borgen dat de maatregelen voldoen aan de soort specifieke kennisdocumenten en om de kans op een succesvolle werking te vergroten zijn voorschriften opgenomen (zie bijlage 3– voorschrift 39 tot en met 42).

Tabel 2 Toe te passen generieke mitigatievoorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis op basis van NKNB.

Type maatregel (generiek)	Toepassing bij gewone grootoorvleermuis	Toepassing bij laatvlieger	Toepassing bij meervleermuis
Opening naar spouwmuur	Klein zomerverblijf Minimaal 15 m ²	Zomerverblijf, kraamverblijf (bij oorspronkelijke spouw), winterverblijf (bij oorspronkelijke spouw) Zomer-, kraam-, winterverblijf: Minimaal 25 m ² (zie bijlage 3 voorschrift 40 & 41)	Geen functionaliteit van dit type voorziening voor deze soort opgenomen in NKNB. (zie bijlage 3 – voorschrift 39, 40, 41)
Boeiboorden met vleermuisopeningen	Zomerverblijf alleen in combinatie met spouw Minimaal 20 m ²	Zomerverblijf Minimaal 25 m ²	n.v.t.
Aanpassing gevelrand voor vleermuizen (Indien gehele gevelrand niet mogelijk is dan minimale afmeting)	n.v.t.	Zomerverblijf Minimaal 25 m ²	n.v.t.
Vleermuisverblijf achter gevelplaat	n.v.t.	Zomerverblijf, kraamverblijf (alleen in combinatie met spouw) Zomerverblijf: minimaal 25 m ² , kraamverblijf: minimaal 250 m ²	n.v.t.
Vleermuisverblijf onder dakpannen (indien gehele dakvlak niet mogelijk is dan minimale afmeting)	Zomer- en kraamverblijf Minimaal 15 m ² (zie bijlage 3 voorschrift 40 & 41)	Klein/groot zomerverblijf en kraamverblijf Zomerverblijfplaats: minimaal 25 m ² , kraamverblijfplaats: minimaal 250 m ² (zie bijlage 3 voorschrift 40 & 41)	Zomerverblijf (alleen in combinatie in spouwmuur), kraamverblijf (alleen in combinatie in spouwmuur) Zomer- en kraamverblijfplaats

			minimaal 15 m ³ (let op kubieke meter)
Aanpassing loodslab rondom schoorsteen (indien gehele dakvlak niet mogelijk is dan minimale afmeting)	Zomer- en kraamverblijf Minimaal 15 m ² (zie bijlage 3 voorschrift 40 & 41)	Zomerverblijf (bij voorkeur in combinatie met spouw), kraamverblijf (alleen in combinatie met spouw), winterverblijf (alleen in combinatie met spouw, mits vorstvrij) Zomerverblijf: minimaal 25 m ² , kraam- of winterverblijf: 250 m ²	Zomerverblijf (alleen in combinatie met spouw) Minimaal 15 m ³ (let op kubieke meter)
Vleermuisverblijf in zolderruimte (Indien gehele zolder niet mogelijk is dan minimale afmeting)	Zomerverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur), kraamverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur) Zomer- en kraamverblijfplaats: minimaal 1,5 m ³ (let op kubieke meter)	Zomerverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur), kraamverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur) Zomerverblijfplaats: minimaal 25 m ² , kraamverblijfplaats: minimaal 250 m ²	Zomerverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur), kraamverblijf (alleen in combinatie met spouwmuur) Zomer- en kraamverblijfplaats: minimaal 15 m ³ (let op kubieke meter)
Vleermuisruimte in zolderconstructie	Klein/groot zomerverblijf, mits open ruimte Minimale afmeting 1,5 x 1,5 meter. Compartimentendiepte variërend tussen 22-40 mm (meerlaagse luchtlagen)	Klein/groot zomerverblijf Minimale afmeting 1,5 x 1,5 meter. Compartimentendiepte variërend tussen 22-40 mm (meerlaagse luchtlagen)	n.v.t.
Ondergronds vleermuiswinterverblijf	Winterverblijf (mits vorstvrij) Groter dan 40 m ³ (let op kubieke meter), bij onvoldoende mogelijkheden is 20 m ³ ook mogelijk	n.v.t.	Winterverblijf (mits vorstvrij) Groter dan 40 m ³ (let op kubieke meter), bij onvoldoende mogelijkheden is 20 m ³ ook mogelijk

Vleermuisverblijf in bestaande kelder	Winterverblijf (mits vorstvrij) Minimaal 40 m ³ (let op kubieke meter), bij onvoldoende mogelijkheden is 20 m ³ ook mogelijk	n.v.t.	Winterverblijf (mits vorstvrij) Minimaal 40 m ³ (let op kubieke meter), bij onvoldoende mogelijkheden is 20 m ³ ook mogelijk
---------------------------------------	---	--------	---

Indien uit het projectmatige onderzoek (nulmeting) en/of de monitoring blijkt dat er een bijzondere verblijfplaats aanwezig is op een locatie waar werkzaamheden worden uitgevoerd, wordt hiervoor een maatwerk ecologisch werkprotocol opgesteld en middels een goedkeuringsverzoek voorgelegd aan de ODBN. De nieuwe situatie moet dezelfde functie kunnen vervullen voor een gelijk aantal individuen als de verblijfplaats die wordt aangetast. De maatregelen kunnen niet vooraf door ons worden beoordeeld, omdat deze moeten worden afgestemd op de actuele situatie van de betreffende verblijfplaats. Om deze redenen zijn de voorgestelde maatregelen voor het vervangen van een bijzondere verblijfplaats niet beoordeeld en zullen deze per casus worden beoordeeld.

5. Monitoring

Doel monitoring binnen Leystromen

In de oorspronkelijke omgevingsvergunning en het bijbehorende document 'vervolg nulmeting en voorstel monitoring Leystromen' wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de monitoring van de instandhouding van de populaties van de soorten en anderzijds de effectiviteit van de toegepaste maatregelen.

Op basis van de monitoringsresultaten wordt het SMP geëvalueerd. Deze evaluatie bepaalt of het SMP voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en of er reden is om het SMP op onderdelen aan te passen.

Inzichtelijk maken effect van het SMP op de staat van instandhouding van de populaties van de verschillende soorten

Gelet op de schaal en spreiding van plangebieden in het woonbezit, kan niet gesproken worden van lokale populaties die uitsluitend verblijven binnen het woonbezit van Leystromen. Wel vormen individuen en groepen die binnen het bezit van Leystromen verblijven een onderdeel van de populaties die mede de staat van instandhouding bepalen. In feite gaat het om (groepen) individuen die (een deel van het seizoen) in het plangebied aanwezig zijn. Voor vleermuizen geldt hierbij aanvullend dat individuele vleermuizen en (kraam)groepen door hun leefgebied verplaatsen. Waarbij het leefgebied zowel delen binnen als buiten de SMP-werkgebieden omvat. De aantallen individuen worden dus niet alleen beïnvloed door werkzaamheden binnen het SMP-werkgebied maar ook door veranderende omstandigheden die buiten het SMP-werkgebied kunnen liggen. Op basis van de evaluatie is dan ook geconcludeerd de monitoring vooral te richten op het effect van de toegepaste maatregelen. Het uitgangspunt is dat met juiste toepassing van geschikte maatregelen de staat van instandhouding lokaal is geborgd en er dus geen monitoring specifiek voor de staat van instandhouding nodig is.

Monitoring toegepaste maatregelen

Om de staat van instandhouding te kunnen borgen is het nodig dat geschikte voorzieningen worden aangeboden. Het maatregelpakket dat binnen het SMP wordt toegepast is beoordeeld als geschikt om oorspronkelijke verblijven te vervangen. Wij baseren ons hierbij op de op dit moment best beschikbare kennis zoals kennisdocumenten (van BIJ12) en wetenschappelijke literatuur. Toch

worden de toegepaste maatregelen gemonitord. De reden dat de monitoring op maatregelen wordt voortgezet is om meer kennis te vergaren over deze voorzieningen. Hiermee wordt ook voldaan aan de voorwaarde uit artikel 11.27, tweede lid, onder e, van het Bal, waarin staat dat tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben. Dit kan bijvoorbeeld gaan over:

- Hoe gebruik van een voorziening over een middellange-lange termijn kan veranderen. Dit kan dienen als onderbouwing voor het hanteren van afwijkende gewenningsperiodes of als onderbouwing om zorgen weg te nemen over uitblijven van (functie specifieke) ingebruikname kort na oplevering van voorzieningen.
- Welke klimatologische eigenschappen specifieke voorzieningen hebben. Dit is met name relevant voor vleermuisverblijven. Hiermee kan namelijk de selectie aan voorzieningen binnen het maatregelpakket geoptimaliseerd worden en kunnen aan individuele voorzieningen aanpassingen worden gedaan om deze te optimaliseren.

Het doel van de monitoring verschuift dus van inzicht vergaren op de staat van instandhouding naar inzicht vergaren op lokale ontwikkelingen in gebieden waar met het SMP gewerkt wordt, en optimalisatie van maatregelen. Op basis hiervan is ook de monitoringsmethodiek aangepast.

In tabel 3 is aangegeven welke monitoringsmethodieken komen te vervallen, worden aangepast en/of aanvullend worden opgenomen (zie bijlage 3 - voorschrift 45 tot en met 51 en bijlage 8 tot en met 10).

De aanpassing bestaat uit:

- Het inzichtelijk maken van soorttrends, het MUS-onderzoek wordt per soort inzichtelijk gemaakt op woningbezit niveau in plaats van per salderingsgebied.
- het niet meer toepassen van VleerMUS, omdat deze methode niet geschikt is gebleken om de effecten van het SMP op lokaal niveau inzichtelijk te maken voor het woonbezit van woningcorporaties;
- het uitbreiden van de projectmonitoring met ten minste 5 representatieve complexen;
- het uitvoeren van fysieke inspecties in voorzieningen;
- het toepassen van sensoren in de voorzieningen.

Tabel 3 Aangepaste monitoringsmethodiek.

Type monitoring	Oude monitoringsmethodiek	Voorgestelde monitoringsmethodiek	Nieuwe onderzoeksmethodiek na voorschriften
<i>Monitoring populatietrend</i>	<u>MUS</u> : Populaties van de huismus en gierzwaluw worden jaarlijks gemonitord volgens de MUS-methodiek. Hierbij wordt de trend binnen het volledige woningbezit van Leystromen in kaart gebracht en worden de ontwikkelingen in aantallen per soort	<u>MUS</u> : Populaties van de huismus en gierzwaluw worden jaarlijks gemonitord volgens de MUS-methodiek. Hierbij wordt de trend binnen het volledige woningbezit van Leystromen in kaart gebracht en worden de ontwikkelingen in aantallen per soort op het woningbezit niveau beschreven. Voor de huiszwaluw worden in de gebieden waar woningen van	<u>MUS</u> : Populaties van de huismus en gierzwaluw worden jaarlijks gemonitord volgens de MUS-methodiek. Hierbij wordt de trend binnen het volledige woningbezit van Leystromen in kaart gebracht en worden de ontwikkelingen in aantallen per soort op het woningbezit niveau beschreven. Voor de huiszwaluw worden in de

	en per salderingsgebied beschreven. Voor de huiszwaluw worden in de gebieden waar woningen van Leystromen staan jaarlijks kolonietellingen uitgevoerd, mits de soort binnen het betreffende plangebied is aangetroffen.	Leystromen staan jaarlijks kolonietellingen uitgevoerd, mits de soort binnen het betreffende plangebied is aangetroffen.	gebieden waar woningen van Leystromen staan jaarlijks kolonietellingen uitgevoerd, mits de soort binnen het betreffende plangebied is aangetroffen.
	<u>VleerMUS:</u> Populaties van vleermuizen worden jaarlijks gemonitord volgens de VleerMUS-methodiek. Hierbij wordt de trend binnen het volledige woningbezit van Leystromen in kaart gebracht en worden de ontwikkelingen in aantallen per soort en per salderingsgebied beschreven.	N.v.t	N.v.t.
<i>Monitoring populatietrend en functionaliteit voorzieningen over (middel) lange termijn</i>	In het eerste jaar na oplevering van de permanente voorzieningen, worden 4 woningbestanden kwantitatief onderzocht, in het derde jaar worden 4 woningbestanden zowel kwantitatief als kwalitatief onderzocht. Gedurende de vergunningsperiode worden 4 woningbestanden	De complexmonitoring wordt vanaf 2026 aangepast naar 10 representatieve complexen. Niet ieder complex wordt hierbij jaarlijks onderzocht. In 2026 en 2028 worden 10 andere complexen onderzocht dan in 2027.	De complexmonitoring wordt vanaf 2026 aangepast naar 10 representatieve complexen. Niet ieder complex wordt hierbij jaarlijks onderzocht. In 2026 en 2028 worden 10 andere complexen onderzocht dan in 2027. De onderzoeksmethodiek die gehanteerd dient te worden voor de projectmonitoringsonderzoeken is beschreven in bijlage 9.

	onderzocht per nieuw te starten monitoringsronde met in totaal 4 woningbestanden in de periode van 5 jaar.		
<i>Monitoring functionaliteit voorzieningen Vaststellen ontdekking, gebruik en geschiktheid van voorzieningen</i>	Alle van de geplaatste 'experimentele' maatwerkvoorzieningen in de te monitoren woningbestanden worden fysiek geïnspecteerd op bewoningssporen.	<u>Fysieke inspecties voor niet bewezen en experimentele voorzieningen</u> worden niet meer toegepast onder het SMP.	Zie bijlage 10 voor de fysieke inspectie en aanvullende monitoring.
	<p>Van alle geplaatste standaardvoorzieningen in de te monitoren woningbestanden wordt ten minste 50% fysiek geïnspecteerd.</p> <p>Bij de inspectie worden de volgende omgevingsfactoren genoteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Type voorziening; • Oriëntatie tot de zon; • Verstoring door kunstmatige lichtbronnen (straatlantaarns, verlichting aan huurwoningen) in drie klassen: veel, weinig, geen; • Voldaan aan geschiktheidseisen omgeving: ja/nee. 	<p><u>Fysieke inspecties maatwerkvoorzieningen en generieke maatregelen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis:</u></p> <p>Vanaf 2026 worden (uitsluitend) maatwerkvoorzieningen en generieke voorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en meervleermuis fysiek geïnspecteerd in het eerste en derde jaar na plaatsing.</p> <p>De fysieke inspecties worden uitgevoerd in de periode september tot en met januari met een endoscoop, zaklamp en hoogwerker. Er wordt onderzocht of er individuen, nesten of sporen aanwezig zijn in de voorzieningen. De soort wordt enkel bepaald wanneer een individu aanwezig is. Bij vleermuisuitwerpselen wordt beoordeeld of het kleine (dwergvleermuis spec.), grote (mogelijk laatvlieger) of gedraaide (gewone grootoorvleermuis) uitwerpselen betreft. Per voorziening worden</p>	Zie bijlage 10 voor de fysieke inspectie en aanvullende monitoring.

		resultaten vastgelegd op een foto.	
N.v.t.	<u>Aanvullende monitoring maatwerkvoorzieningen (maatwerkprotocol en goedkeuring) en generieke maatregelen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis:</u> In hetzelfde of het opvolgend jaar waarin een fysieke inspectie plaatsvindt, vindt een uitvliegtelling (vleermuizen) en/of controle (vogels) plaats om de functionaliteit van bijzondere verblijfsfuncties en maatwerkvoorzieningen te monitoren.	Zie bijlage 10 voor de fysieke inspectie en aanvullende monitoring.	
N.v.t.	Leystromen plaatst in 2026 en 2027 bij 2 verschillende type voorzieningen 5 sensoren. Daarbij worden de specifieke omstandigheden als type verblijfplaats, windrichting, hoogte, omgeving en andere gebouwkenmerken genoteerd. Met de sensoren wordt het temperatuur- en vochtverloop gedurende één	Zie bijlage 8 voor het toepassen van sensoren in voorzieningen.	

		<p>jaar. Dit betekent dat de sensoren enkele malen per jaar worden uitgelezen waarbij de batterij zonodig wordt vervangen. In de samenwerking met andere woningcorporaties in de omgeving worden stapsgewijs elk jaar meer en meer data verzameld m.b.t. het gebruik en binnenklimaat van diverse voorzieningen.</p> <p>In de jaarlijkse monitoringsrapportages neemt Leystromen een kader op met de op basis van literatuur bekende temperatuur- en vochtigheidsrange. Daarbij wordt uitgegaan van de in de NKNB opgenomen vereisten: laatvlieger https://nknb.nl/soort/laatvlieger/; gewone grootoorvleermuis https://nknb.nl/soort/gewone-grootoorvleermuis/ en meervleermuis op basis van Haarsma (2011): De meervleermuis in Nederland.</p> <p>De sensoren worden één jaar geplaatst, zodat in alle seizoenen wordt gemeten.</p> <p>In grotere maatwerkvoorzieningen voor kraam- of (massa)winterverblijven of voor kwetsbare soorten worden jaarlijks aanvullend maximaal 2 sensoren geplaatst, om dezelfde metingen te doen. Dit is mede afhankelijk van de realisatie van dit type verblijven, wat op voorhand niet bekend is. Aanvullend stellen wij voor een dergelijk</p>	
--	--	---	--

		verblijf een bouwfysische berekening op ten behoeve van het maatwerk-EWP, om te onderbouwen dat een verblijf functioneel is voor de betreffende soort en/of functie.	
--	--	--	--

Overweging MUS

Uit het MUS-onderzoek blijkt dat de ontwikkelingen in aantallen per soort niet betrouwbaar op het niveau van afzonderlijke salderingsgebieden kunnen worden beschreven. Voor het berekenen van een statistisch significante trend zijn minimaal vier postcodegebieden of 48 telpunten per woonkern nodig. In kleinere dorpen binnen het werkgebied van Leystromen is dit niet haalbaar, omdat deze over minder postcodegebieden beschikken. In de overige woonkernen is de teldekking eveneens onvoldoende om trends op het niveau van salderingsgebieden statistisch betrouwbaar vast te stellen.

De voorgestelde wijziging wordt akkoord bevonden omdat de projectmonitoring gelijktijdig is uitgebreid. Hierdoor blijven lokale effecten van werkzaamheden inzichtelijk, terwijl de populatieontwikkeling binnen het totale woningbezit van Leystromen wel betrouwbaar kan worden vastgesteld. Als Mus-tellingen goed worden uitgevoerd kunnen deze inzicht geven in de effecten op de broedvogels die binnen het SMP-gebied aanwezig zijn. Mede doordat broedvogels honkvast zijn aan hun leefgebied en jaarlijks op min of meer dezelfde broedlocatie worden teruggevonden. Bovendien zijn zij vanwege de aanwezigheid van nesten en eieren gebonden aan hun specifieke nestlocatie en wisselen ze dus niet van verblijf tijdens het broedseizoen. Daarnaast worden voor vogels uitsluitend nog maatregelen toegepast waarvan de effectiviteit aantoonbaar is bewezen, waardoor ervan kan worden uitgegaan dat de staat van instandhouding van de betrokken vogelsoorten geborgd blijft. Wanneer de monitoring correct wordt uitgevoerd, kan deze bredere populatietrend bovendien functioneren als vangnet: mocht uit de projectmonitoring blijken dat het lokaal minder goed gaat met gierzwaluw, huismus en/of huiszwaluw, dan kan op woonbezit-niveau worden beoordeeld of de bredere trends nog gunstig zijn en of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Overweging VleerMUS

De VleerMUS methode blijkt niet geschikt om goed inzicht te geven in de effecten van het SMP op lokale vleermuispopulaties. Vleermuizen wisselen namelijk vaak van verblijfplaats binnen een netwerk van locaties. Het woonbezit van Leystromen is verspreid over meerdere kernen en vormt geen aaneengesloten gebied. Hierdoor hebben aanwezige populaties van vleermuizen een deel van hun netwerk binnen SMP-gebied, en een deel buiten SMP-gebied. Bij populatiemonitoring is het daarom niet duidelijk of veranderingen in de trend komen door effecten binnen of buiten het SMP-gebied.

Daarnaast zijn de vleermuizen die in de clusters van woningcorporaties aanwezig zijn een klein deel van de populatie. Bovendien zijn VleerMUS-routes standaard 15-20 km lang in verband met statistische analyse. Deze lengte is vaak groter dan de salderingsgebieden. Om deze redenen is besloten om het VleerMUS onderzoek niet meer als verplichting mee te nemen in het besluit, maar hiervoor in de plaats andere methoden toe te passen die een beter inzicht geven in de effecten van het SMP op lokaal niveau. Deze methoden worden hieronder toegelicht.

Uitbreiding projectmonitoring

De projectmonitoringen zijn ooit opgestart met als doel een vergelijking te maken tussen de situatie voordat werkzaamheden zijn uitgevoerd en de situatie daarna. Hierbij zou een nulmeting (kwantitatief) worden uitgevoerd voordat werkzaamheden waren gestart. Daarna zouden werkzaamheden conform SMP worden uitgevoerd en alternatieve verblijfsvoorzieningen worden opgeleverd. Vervolgens zou periodiek onderzocht worden of de verblijfsvoorzieningen gebruikt worden en zo ja met welke functie. Bij de evaluatie is gebleken dat het (ten minste voor vleermuizen) niet goed mogelijk is om zo'n vergelijking te maken op basis van deze onderzoeksmethodiek. Het argument hiervoor is vergelijkbaar als voor de VleerMUS methodiek. Vleermuizen verwisselen van verblijf binnen het leefgebied. De projectmonitoring is een methodiek waarbij er een momentopname plaatsvindt in een deel van dat leefgebied. Wanneer de aantallen verblijven in dat deel op dat specifieke moment lager of hoger zijn, wil dit niet zeggen dat de verblijven verloren zijn gegaan. Het kan namelijk ook zo zijn dat de individuen die bij de 0 meting in het plan verbleven nu in een ander verblijf aanwezig zijn dat toevallig buiten het onderzoeksgebied ligt. Om een vergelijking te kunnen maken zou er sprake moeten zijn van een aaneengesloten plangebied met afgebakende leefgebieden die volledig geïnventariseerd worden. Gelet op het versnipperde woonbezit van de corporatie is een dergelijke vergelijking dus niet te maken, zonder daarin effecten buiten het plangebied mee te wegen.

Toch wordt doorgang gegeven aan de projectmonitoring. Het doel verschuift hierbij van het maken van een vergelijking naar het inzichtelijk maken hoe plangebieden over middellange tot lange termijn in gebruik worden genomen. We bedoelen hiermee dat wordt onderzocht of er na een aantal jaren (1 tot en met 8) jaar na oplevering van werkzaamheden verblijfs-/nestvoorzieningen in gebruik worden genomen. Indien hiervan sprake is wordt vastgesteld welke functies de verblijven bieden aan de aanwezige soorten. Als kraamverblijven aanwezig zijn wordt ook vastgesteld of het aantal individuen in een kraamverblijf gelijk blijft of na verloop van tijd afneemt (hetgeen bij sommige vleermuissoorten een bekend fenomeen is). Het uitvoeren de projectmonitoring is daarmee een goede aanvulling om kennis te vergaren over de toegepaste maatregelen.

Omdat het doel van de projectmonitoring is gewijzigd, is de methodiek aangepast en uitgebreid zodat dit beter aansluit bij het onderzoeksdoel. Het aantal projecten dat gemonitord wordt verdubbeld er worden striktere voorwaarden opgenomen voor de selectie van de te monitoren projecten. Hierbij staat onder andere centraal dat voorzieningen al enige tijd dienen te zijn opgeleverd en dat in de 0 situatie al voldoende verblijven aanwezig waren. Daarnaast worden andere monitoringstechnieken gecombineerd (zoals het plaatsen van sensoren). Hierdoor zal een toename van het aantal te monitoren projecten de representativiteit en betrouwbaarheid van de monitoring verbeteren.

Leystromen vraagt om een verlenging van de omgevingsvergunning tot en met 31 december 2028. Daarmee is het mogelijk om ook in 2026, 2027 en 2028 projectmonitoring uit te voeren. Het voorstel is om de huidige projectmonitoring voor de vier woningbestanden (A tot en met D) voort te zetten.

In onderstaande tabel 4 staat de planning van de voorgesteld projectmonitoring uitgaande van voorzetting van de monitoring van de 4 woningbestanden (aangeduid A tot en met D). Jaarlijks worden 10 projecten gemonitord, waarbij het patroon wordt voortgezet na een monitoringonderbreking in 2025 (geen inventarisatie uitgevoerd in verband met de evaluatie). Complex D is tijdens de vorige vergunningsperiode niet kwantitatief onderzocht. Deze wordt daarom in 2026 kwantitatief onderzocht.

Tabel 4 Planning voorgestelde projectmonitoring

Projectmonitoring	2026	2027	2028
Kwantitatief onderzoek	Woningbestand D	Woningbestand A	Woningbestand B
Kwalitatief onderzoek	Woningbestand B	Woningbestand C	Woningbestand D
Totaal aantal complexen (projecten)	10 complexen	10 complexen	10 complexen

De voorgestelde projectmonitoring wordt akkoord bevonden. Er wordt gevarieerd in de onderzoeksmethodiek en in de selectie aan projecten. Dit betekent dat een vergelijking niet mogelijk is. Zoals eerder beschreven is dat ook niet langer het doel van de projectmonitoring. Het variëren in methodiek en steekproefselectie is dan ook geen probleem. Aanvullend kunnen door het afwisselend toepassen van kwantitatief onderzoek ook kleiner verblijven zoals zomerverblijven nauwkeuriger worden onderzocht en is de steekproef aan projecten door de beoogde werkwijze groter. Dit levert additionele informatie op die niet zou worden opgehaald middels het jaarlijks uitvoeren van kwalitatief onderzoek bij dezelfde projecten. Hierdoor wordt geborgd dat de resultaten van de tellingen beter aansluiten bij het doel van de monitoring. Aanvullend zijn voorschriften opgenomen (zie bijlage 3 - voorschrift 45 tot en met 48).

Aanlevering gecorrigeerde rapportages

In de aanvullende gegevens is gevraagd de rapportages over de projectmatige monitoring in de eerste 5 jaar van de vergunning aan te passen. Naar aanleiding daarvan wordt het monitorings- en evaluatierapport geactualiseerd en voor 1 april 2026 ter informatie gedeeld met de ODBN.

Fysieke inspecties voorzieningen

Inspecties geven inzicht in de aanwezigheid van sporen in een voorziening. Dit laat zien of een soort de voorziening op enig moment heeft gebruikt. Hiermee wordt meer inzicht verkregen in vereiste gewenningsperiodes.

Daarnaast kunnen de inspecties dienen als vooronderzoek om te beoordelen of het nodig is een voorziening nader te monitoren. Dit geldt voor vleermuizen omdat hierbij de soort en functie niet op basis van een inspectie kan worden vastgesteld. Hiervoor is monitoring middels batdetector (al dan niet in combinatie met e-DNA) nodig. Dit type onderzoek is enkel zinvol als een soort in een voorziening aanwezig is. Om vast te stellen welke soort aanwezig is kan e-DNA worden toegepast. Op basis hiervan blijkt of een bijzondere soort de voorziening gebruikt. Indien grotere hoeveelheden uitwerpselen worden aangetroffen is monitoring met een batdetector noodzakelijk om de functie vast te stellen en het aantal individuen te monitoren. Wanneer op basis van e-DNA is vastgesteld welke soort het verblijf gebruikt kan onderzoek met een batdetector gericht worden uitgevoerd op soort specifieke voorwaarden. De stap e-DNA mag ook worden overgeslagen. Dit betekent dat het batdetector onderzoek echter niet soort specifiek kan worden uitgevoerd en het onderzoek dus geschikt moet zijn voor alle soorten en functies die onder deze vergunning zijn opgenomen.

Fysieke inspectie voor niet bewezen en experimentele voorzieningen

Fysieke inspecties voor niet bewezen en experimentele voorzieningen worden niet meer uitgevoerd. Het niet uitvoeren van deze inspecties is akkoord bevonden en zal geen negatieve effecten op de staat van instandhouding hebben. Dit omdat niet bewezen en experimentele voorzieningen niet meer toegepast worden onder het gewijzigde SMP.

Fysieke inspecties bij maatwerkvoorzieningen en generieke maatregelen voor kwetsbare soorten

Naast de fysieke inspecties bij maatwerkvoorzieningen worden aanvullend fysieke inspecties uitgevoerd bij de generieke maatregelen die worden gerealiseerd voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis. Door het toevoegen van fysieke inspecties

bij generieke maatregelen voor kwetsbare soorten, wordt inzichtelijk of en wanneer de voorzieningen in gebruik worden genomen door deze soorten.

Onderzoek volgend uit fysieke inspectie

Het onderzoek dat wordt uitgevoerd bij een bijzondere verblijfsfunctie wordt aangepast. Indien uit een inspectie blijkt dat bij generieke maatregelen van kwetsbare soorten sporen worden aangetroffen, wordt een uitvliegtelling (vleermuizen) uitgevoerd om de functionaliteit van bijzondere verblijfsfuncties en voorzieningen te monitoren. Om te borgen dat de functionaliteit van een voorziening met gebruikssporen kan worden vastgesteld is aanvullend een voorschrift opgenomen. (zie bijlage 3 – voorschrift 49, 50 en 51 en bijlage 10)

Toepassen sensoren in voorzieningen

De meeste vleermuizen wisselen vaak van verblijfplaats. Dit dient mogelijk verschillende doelen, maar thermoregulatie is vermoedelijk het belangrijkste doel. Door te wisselen tussen warmere en koudere (delen van) verblijven, kan het dier steeds een verblijfplaats met een optimale temperatuur kiezen. Gedurende de levens- en jaarcyclus van vleermuizen worden er steeds verschillende eisen gesteld aan het microklimaat van verblijfplaatsen. De totaliteit aan vleermuisvoorzieningen moet in deze behoefte kunnen voorzien.

Van de inbouwvoorzieningen in gevels is het vaakst vastgesteld dat er sporen in de voorziening zijn aangetroffen (gemiddeld in 70% van de voorzieningen zijn sporen aangetroffen). Toch zijn er zelden individuen in de voorzieningen aangetroffen (gemiddeld in 2% van de voorzieningen zijn individuen aangetroffen). Dit kan uiteenlopende oorzaken hebben. Eén daarvan kan zijn dat vleermuizen vaker (moeten) wisselen omdat de voorzieningen enkel onder specifieke omstandigheden geschikt zijn. Bijvoorbeeld een voorziening op een zuidgevel die enkel bij koelere dagen geschikt is. Daarom zal van deze typen voorzieningen per windrichting onderzocht worden, wat de klimatologische omstandigheden (temperatuur en luchtvochtigheid) zijn. Wanneer hierin meer inzicht wordt verkregen kan nauwkeuriger worden bepaald welke combinatie aan maatregelen optimaal is om een geschikt netwerk te realiseren.

Bovenstaande is tijdens 19 november 2025 en 19 januari 2026 overleggen met de vergunninghouder overeengekomen. Vervolgens is ons door de vergunninghouder verzocht om inzichtelijk te maken welke typen voorzieningen van sensoren dienen te worden voorzien. Naar aanleiding daarvan hebben wij bijlage 8 opgenomen.

Samenwerkingen corporaties

Er zijn meerdere woningcorporaties waarbij vergelijkbare maatregelen worden genomen als in de voorliggende vergunning. Tijdens overleggen is de mogelijkheid besproken om de resultaten van de monitoring middels sensoren onderling te delen zodat de te monitoren typen voorzieningen verdeeld worden over de corporaties. Dit is akkoord. Wij schrijven echter niet als bevoegd gezag voor welke corporatie welke voorzieningen dient te monitoren. Uitgangspunt is dat alle sensoren worden geplaatst zoals beschreven. Welke verdeling wordt gehanteerd is afhankelijk van de afspraken die vergunninghouders onderling wensen te/kunnen maken.

Inspecties geven inzicht in de aanwezigheid van sporen in een voorziening. Dit laat zien of een soort de voorziening op enig moment heeft gebruikt. Het biedt echter weinig informatie over of de voorziening geschikt is om de oorspronkelijke aanwezige verblijfplaats onder verschillende omstandigheden te vervangen. Om gericht te kunnen sturen op de optimalisatie van voorzieningen, is het nodig om naast ontdekking/gebruik, meer inzicht te krijgen in de eigenschappen van voorzieningen. Daarom worden aanvullend op de fysieke inspecties sensoren in

de voorzieningen geplaatst om de temperatuur en luchtvochtigheid in de voorzieningen te onderzoeken. Hiermee kan ook de geschiktheid van de voorzieningen worden gemonitord, zodat optimalisatie van voorzieningen mogelijk wordt.

6. Wijzigen periode aanleveren logboek en monitoringsresultaten

Het wijzigen van de periode waarin het logboek en de monitoringsresultaten uiterlijk aangeleverd moeten worden is enkel administratief. Deze wijzigingen hebben geen verdere gevolgen voor de staat van instandhouding van de soorten die zijn opgenomen in het Soortenmanagementplan (hierna: SMP-soorten).

BIJLAGE 2: GEWIJZIGDE, TE BEHOUDEN EN TE VERVALLEN VOORSCHRIFEN UIT DE OORSPRONKELIJKE BESLUITEN

Voorschriften Gebiedsvergunning Wet natuurbescherming onderdeel soortenbescherming Z/059044

Algemene voorschriften

Voorschrift 1, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Dit besluit is enkel van toepassing op de in het besluit genoemde beschermde soorten en de beschreven verboden handelingen zoals benoemd bij punt 2 'Soortselectie en verbodsbepalingen' in bijlage 1 van dit wijzigingsbesluit.

Voorschrift 2, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag (SMP, Hoofdstuk 2.2.) worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.

Voorschrift 3, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

De vergunninghouder dient een separate vergunning of wijziging van de vergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere werkzaamheden als bedoeld in voorschrift 1 en 2 noodzakelijk zijn.

Voorschrift 4, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze vergunning verbonden voorschriften.

Voorschrift 5, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze vergunning alsmede alle relevante bijbehorende documenten (ecologische werkprotocollen, maatwerk ecologische werkprotocollen, goedkeuringsbesluiten, logboeken, doormachtigingen) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Voorschrift 6, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

In de gevallen waarin op basis van deze vergunning op onderdelen goedkeuring van de zijde van het bevoegd gezag vereist is, worden de voorwaarden aan een dergelijke goedkeuring onderdeel van deze vergunning.

Specifieke voorschriften

Overzicht jaarlijkse werkzaamheden

Voorschrift 7, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Een actueel en volledig overzicht van de uitvoering van de werkzaamheden onder deze omgevingsvergunning dient jaarlijks aan de ODBN, voor 1 maart, te worden gestuurd met:

- a. projectindeling (clusters) en locaties (kaart);
- b. adresgegevens van de woningen (lijst);
- c. voorgenomen planning, waaruit mede blijkt of er wel of geen ontmoedigende maatregelen worden getroffen.

voor de woningen waaraan dat komend jaar zal worden gewerkt. Eventuele wijzigingen nadien worden via een geactualiseerd overzicht doorgegeven.

Voor het eerste jaar van de vergunning en het wijzigingsbesluit geldt een uitzondering. Het overzicht van het eerste jaar van het wijzigingsbesluit dient binnen 2 maanden na het verlenen van de omgevingsvergunning, te worden opgestuurd.

Dit voorschrift is gewijzigd omdat ten tijde van het verlenen van de vergunning het aanleveren van een overzicht van de uit te voeren werkzaamheden voor 1 november 2025 niet meer haalbaar is.

Voorschrift 8, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Voordat het ongeschikt maken kan starten ten behoeve van duurzaamheids-, onderhouds- en renovatiewerkzaamheden, dient in onderstaande nest, rust- en voortplantingsplaatsen, afzonderlijk en aanvullend **goedkeuring** van de ODBN te worden verkregen middels een goedkeuringsverzoek.

- a. Het gaat dan om:
 - i. alle verblijfplaatsen van de laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis
 - ii. alle kraam- en massawinterverblijfplaatsen;
 - iii. leefgebied van de huismus (verwijderen van groen in directe omgeving (tuinen) ten behoeve van de werkzaamheden).
- b. Voor de bijzondere verblijffuncties wordt per geval een maatwerk ecologisch werkprotocol uitgewerkt (zoals in bijlage 7 van dit wijzigingsbesluit). Dit wordt *minimaal 8 weken* voordat de werkzaamheden (waaronder ongeschikt maken) gepland staan, opgestuurd naar het bevoegde gezag.
- c. Als goedkeuring nodig is mogen werkzaamheden (waaronder het ongeschikt maken) pas worden uitgevoerd nadat het goedkeuringsbesluit is genomen, *ongeacht of het ontmoedigingsmaatregelen betreffen*.
- d. In het goedkeuringsbesluit kunnen aanvullende voorschriften worden opgenomen.

Een goedkeuringsbesluit wordt binnen redelijke termijn, met een streven *van 8 weken*, genomen.

Dit voorschrift is gewijzigd om te borgen dat voor alle maatwerksituaties tijdig een goedkeuringsverzoek wordt aangevraagd. Er zijn nieuwe soorten aan de vergunning toegevoegd en tevens is een goedkeuring voor kolonies van de huismus en de gierzwaluw bij het toepassen van maatregelen volgens het kennisdocument, niet langer benodigd.

Validatie model

Voorschrift 9, opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Bij grote afwijkingen blijkt uit de validatie dient het model (geschiktheidscriteria) bijgesteld te worden, zodat in de toekomst zo nauwkeurig mogelijke, dus met zo min mogelijk onzekerheidsmarge, voorspellingen kunnen worden gegeven. Indien gedurende de looptijd van het

SMP de onderliggende modellen van de potentieanalyse worden aangepast en deze aanpassing ertoe leidt dat het aantal gebouwen met een lage potentiewaarde toeneemt, moet de gewijzigde potentieanalyse vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Een wijziging waarbij uitsluitend sprake is van een toename van gebouwen met een hoge potentiewaarde en een toename aan gebouwen met matige potentiewaarde (ten gevolge van minder gebouwen met een lage potentiewaarde) hoeft niet ter goedkeuring te worden voorgelegd.

Dit voorschrift is gewijzigd om te borgen dat een eventuele wijziging van het model geen negatieve effecten hebben op de beschermde SMP-soorten en ecologische doelstellingen van het SMP behaald blijven.

Goedkeuring vervolgonderzoek

Voorschrift 10, opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te vervallen:

Voortbouwend op de conclusies vanuit voorschrift 9 dient een voorstel te worden uitgewerkt voor de wijze waarop, voor het resterend deel van het plangebied, onderzoek naar de verspreiding van soorten wordt uitgevoerd (nulmeting). Het onderzoek dient zicht te richten op de verspreiding van soorten, met inzicht in de locaties van de belangrijkste functies voor soorten. Dit voorstel dient voor 31 december 2018 ter goedkeuring aan het bevoegde gezag voorgelegd te worden. De goedkeuring is een expliciete voorwaarde om werkzaamheden op basis van deze ontheffing te verrichten.

Dit voorschrift komt te vervallen doordat de genoemde acties en datum in het voorschrift reeds achterhaald zijn.

Mitigerende maatregelen

Voorschrift 11, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Alternatieve verblijven dienen te worden uitgevoerd zoals uitgewerkt in de Nationale Kennisbank Natuurinclusief bouwen (verder: NKNB), met inachtneming van aan de vergunning verbonden voorschriften.

Dit voorschrift is gewijzigd omdat in de aanvullingen van 31 januari 2026 staat dat de NKNB de leidraad is voor het uitvoeren van maatregelen, en niet meer de mitigatiecatalogus.

Voorschrift 12, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periodes van de soorten:

- Voor vleermuizen betekent dit dat er ongeschikt gemaakt moet worden in de actieve periode en buiten de kraamperiode dus in de periode van 1 september tot 15 oktober.
- Voor de huismus en gierzwaluw betekent dit dat er ongeschikt gemaakt moet worden buiten het broedseizoen dus in de periode vanaf 1 oktober tot 1 maart, mits er geen vorst is.
- Ongeschikt maken in de periode van 1 april tot 15 mei is enkel toegestaan, indien uit een controle blijkt dat de verblijfplaats niet in gebruik is als kraamverblijfplaats en ecologisch is onderbouwd dat alle vleermuizen uit winterslaap zijn.
- Ongeschikt maken in de tweede helft van oktober is enkel toegestaan, indien dit ecologisch is onderbouwd is in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in het logboek.
- Ongeschikt maken in september, mag uitsluitend plaatsvinden wanneer uit een broedvogelcheck blijkt dat de nesten zijn verlaten en dat er geen jongen of eieren meer in het nest aanwezig zijn.

- Indien is aangetoond dat de noodzaak is gebleken om in de maand augustus gebouwen ontoegankelijk te maken voor de aangevraagde soorten, mag dit uitsluitend plaatsvinden wanneer:
 - De aanwezigheid van een kraamverblijfplaats van de laatvlieger en alle verblijfplaatsen van de meervleermuis zijn uitgesloten.
 - De aanwezigheid van een kraamverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis is uitgesloten wanneer het ongeschikt maken plaatsvindt in de eerste helft van augustus.
 - Uit een controlerende conform het Vleermuisprotocol 2021 blijkt dat de kraamverblijfplaats niet in gebruik is, wanneer er sprake is van een kraamverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis (voor de gewone grootoorvleermuis geldt dit alleen wanneer het ongeschikt maken plaatsvindt in de tweede helft van augustus).
 - De aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats is uitgesloten.
 - Uit een broedvogelcheck blijkt dat nestlocaties niet meer in gebruik zijn.
- Voor bijzondere verblijfsfuncties geldt maatwerk. Dit wordt tijdens de beoordeling van een goedkeuringsverzoek beoordeeld.

Dit voorschrift is gewijzigd om te voorkomen dat kwetsbare verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt terwijl deze nog in gebruik zijn door vleermuizen of broedvogels.

Voorschrift 13, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Voor de reguliere situaties (geen bijzondere verblijffunctie) geldt dat tijdens de werkzaamheden, de in eventueel aanwezige Kennisdocumenten van BIJ12 genoemde afstanden en gewenningsperiode voldoende geschikte alternatieve nest-, rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig dienen te zijn voor de eerder aanwezige soorten. Clustering van de voorzieningen is mogelijk, maar enkel rekening houdend met voorgaande voorwaarde. Een ecologisch deskundige dient aanwezig te zijn bij of goedkeuring te geven aan de specifieke locatie van de te treffen maatregelen. Met betrekking tot het treffen van tijdelijke voorzieningen geldt een uitzondering:

- a. Uitwijkmogelijkheden voor vleermuizen en gierzwaluw zijn geaccepteerd, mits:
 - tijdig (gewenningsperiode) voldoende permanente voorzieningen gerealiseerd zijn; of
 - vanuit een voorspellingsmodel, dat gevalideerd en betrouwbaar is voor de soort, binnen het salderingsgebied, voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.
- b. Uitwijkmogelijkheden voor huismussen zijn geaccepteerd, mits:
 - tijdig (gewenningsperiode) voldoende permanente voorzieningen reeds gerealiseerd zijn; of
 - vanuit een voorspellingsmodel, dat gevalideerd en betrouwbaar is voor de soort, binnen de actieradius van het functioneel leefgebied van de huismus (maximaal 500 meter), voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.
- c. De uitwijkmogelijkheden dienen in een projectgerelateerd ecologisch werkprotocol aantoonbaar onderbouwd te worden op basis van geschikte alternatieven en draagkracht. Mede geldt als voorwaarde dat op enig moment maximaal 25% van een salderingsgebied in renovatie is (en tijdelijk ongeschikt zijn voor gebouwbewonende soorten).
- d. Indien het model niet betrouwbaar een soort voorspelt, dan zijn uitwijkmogelijkheden enkel geaccepteerd als voor de soort uitwijkmogelijkheden middels aanvullend veldonderzoek aangetoond worden.

Voorschrift 14, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Voor alle woningen geldt een taakstelling conform tabel 39 en 40 uit het SMP en conform de generieke taakstelling voor kwetsbare soorten in voorschrift 41 van bijlage 3. Clustering conform SMP en voorschriften in onderhavige vergunning is toegestaan. Wanneer de taakstelling niet bij een gebouw gerealiseerd kan worden dient dit binnen het salderingsgebied gecompenseerd te worden.

Dit voorschrift is gewijzigd om te borgen dat de vereiste voorzieningen op de functioneel en ecologisch meest geschikte locaties binnen een project worden gerealiseerd. Het eerdere voorschrift bood hiervoor onvoldoende flexibiliteit, omdat het de indruk kon wekken dat voorzieningen bij elke afzonderlijke woning moesten worden aangebracht, ongeacht of dit ecologisch de meest voor de hand liggende locatie was.

Voorschrift 15, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Bijstelling, aanvulling of wijziging van mitigatiemaatregelen en -taakstelling dient plaats te vinden op basis van:

- a. monitoring en evaluatie van functionaliteit van getroffen voorzieningen;
- b. kennisontwikkeling van mitigatie op nationaal en internationaal niveau.

De toe te passen faunavoorzieningen liggen vast in de NKNB. Wanneer wordt afgeweken van de in de NKNB opgenomen voorzieningen en de daarbij horende voorschriften in dit besluit dient een wijzigingsverzoek te worden ingediend.

Dit voorschrift is gewijzigd omdat in de aanvullingen van 31 januari 2026 staat dat de NKNB de leidraad is voor het uitvoeren van maatregelen, en niet meer de mitigatiecatalogus. Daarnaast bood de eerdere werkwijze — waarbij wijzigingen in type voorzieningen slechts ter informatie hoefden te worden gemeld — onvoldoende garantie op de effectiviteit van de toegepaste voorzieningen.

Voorschrift 16, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te vervallen:

In gevallen, anders dan onder voorschrift 18 genoemde bijzondere situaties, waarbij alternatieve faunavoorzieningen worden gerealiseerd die afwijken van de voorstellen opgenomen in het SMP of een reeds aan het bevoegde gezag voorgelegde mitigatiecatalogus, dient een melding te worden gedaan bij het bevoegde gezag met een motivatie van:

- a. de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen;
- b. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan voorschrift 15.

Dit voorschrift komt te vervallen doordat het werken met de mitigatiecatalogus is achterhaald. In de plaats daarvan zal in de toekomst gebruik worden gemaakt van de Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen. Daarnaast beschrijft voorschrift 15 al het handelsperspectief voor het afwijken van het SMP.

Voorschrift 17, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

Mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor deze vergunning is verleend.

Bijzondere situaties

Voorschrift 18, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te vervallen:

Voordat het ongeschikt maken kan starten ten behoeve van onderhouds- en renovatiewerkzaamheden, dient in onderstaande gevallen, afzonderlijk en aanvullend **goedkeuring** te worden verkregen. Het gaat dan om:

- a. belangrijke verblijven [kroorn-, winter- of zomerverblijf) voor laatvlieger of gewone grootoorvleermuis (> 5 vleermuizen per invliegopening);
- b. belangrijke kraamkolonies of massawinterverblijven voor gewone dwergvleermuis (> 10 vleermuizen per invliegopening);
- c. belangrijke kolonies van gierzwaluw of huismus (;;;10 vogels per woningblok (rijwoningen), wooncomplex of binnen een straal van 50 meter rond de nestplaats).

Hiertoe wordt per geval een ecologisch werkprotocol uitgewerkt (rekening houdend met de meest kwetsbare perioden (natuurkalender SMP, tabel 19), inclusief voorgestelde maatregelen en alternatieve voorzieningen. Het goedkeuringsverzoek, met ecologisch werkprotocol wordt *minimaal* 8 weken voordat de werkzaamheden plaatsvinden, opgestuurd naar het bevoegde gezag.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat er nieuwe soorten aan de vergunning zijn toegevoegd en er geen goedkeuring meer nodig is voor kolonies van de huismus en de gierzwaluw bij het toepassen van maatregelen conform het NKNB. In voorschrift 8 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044) is reeds beschreven bij welke gevallen er een goedkeuringsverzoek moet worden ingediend.

Ecologisch werkprotocol

Voorschrift 19, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

Bij alle projecten wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Dit wordt opgesteld op basis van de voorschriften bij deze vergunning en de te nemen maatregelen zoals uitgewerkt in het SMP in hoofdstuk 7.4 en in tabel 40. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de projectlocatie, dienen van inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven.

Voorschrift 20, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), is vervallen middels een wijzigingsbesluit:

Bij alle werkzaamheden wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol (standaard dan wel maatwerk).

- a. Het ecologisch werkprotocol wordt opgesteld op basis van de voorschriften bij deze vergunning en de te nemen maatregelen zoals uitgewerkt in het SMP (Hoofdstuk 5). De vergunning is hierbij leidend.
- b. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de projectlocatie, dienen van inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
- c. Een afschrift van een ecologische werkprotocol dient, onder vermelding van het kenmerk van deze ontheffing, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden opgestuurd te worden naar het bevoegde gezag.
- d. In het ecologisch werkprotocol moeten in ieder geval de onderdelen worden opgenomen die zijn vermeld in bijlage 5.

Dit voorschrift is gewijzigd omdat de periode voor het aanleveren van het ecologisch werkprotocol, voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, is teruggebracht van 2 weken naar 2 werkdagen.

Monitoring

Voorschrift 21, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Per project moeten alle handelingen en bevindingen, alsmede goedkeuringen door een ecooloog en door de vergunninghouder worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen per project. Ook moeten er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen worden opgenomen in het logboek. Voor de uitgevoerde projecten in een kalenderjaar dient, uiterlijk voor 1 april van het jaar daaropvolgend, een afschrift gestuurd te worden van het logboek. Dit logboek moet op verzoek van een toezichthouder direct worden overhandigd. In het logboek moeten per project/ activiteit de volgende punten worden opgenomen:

- Locatie en planning;
- Beschrijving van de geplande activiteiten;
- Initiatiefnemer, uitvoerende partij en begeleidende partij (ecologisch deskundige);
- Vastleggen dat tijdig voldoende geschikte alternatieven aanwezig en beschikbaar zijn voor de betreffende soort en functies, inclusief locaties;
- Ecologische begeleiding en ondernomen acties voor, tijdens en na de werkzaamheden;
- Alle voorzorgsmaatregelen om doden en verwonden van aanwezige (beschermde) soorten te voorkomen;
- Beschrijving van de gerealiseerde alternatieve verblijven, met de aantallen, typen en functie hiervan per soort;
- Controle op natuur inclusieve maatregelen die nodig zijn conform het SMP.

Dit voorschrift is gewijzigd omdat uit de praktijk is gebleken dat handhaving meer gegevens nodig heeft. Tevens is de periode voor aanleveren verandert omdat is gebleken dat het vaak niet haalbaar is het logboek voor 1 maart van het daaropvolgende jaar aan te leveren.

Voorschrift 22, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te vervallen:

Zoals in het SMP aangegeven, dient een concreet plan van aanpak voor de monitoring uitgewerkt te worden voor de komende 5 jaar. Leg de uitwerking voor 1 januari 2019 ter goedkeuring voor aan het bevoegde gezag. Ga bij die uitwerking nader in op:

- a. de onderzoeksfrequentie na renovatie en de wijze van onderzoek naar de aanwezigheid van soorten vooraf (nulmeting);
- b. een uitwerking en motivatie van de wijze waarop een gedegen vergelijking gemaakt kan worden tussen aantallen per soort (in relatie tot de staat van instandhouding) uit het onderzoek vooraf en het monitoringsonderzoek achteraf;
- c. de wijze van monitoring gericht op kennisontwikkeling over de effectiviteit van genomen maatregelen.

De goedkeuring is een expliciete voorwaarde om werkzaamheden op basis van de ontheffing te verrichten.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat de genoemde datum en acties zoals benoemd in het voorschrift achterhaald zijn.

Voorschrift 23, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Jaarlijks dient, voor 1 april, een rapportage overlegd te worden van de monitoring die het jaar daarvoor heeft plaatsgevonden. In de rapportage dienen ten minste de punten zoals benoemd in bijlage 11 te worden beschreven.

Voorschrift 24, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

De monitoringsrapportage die voor 1 mei 2029 wordt ingediend met de monitoringsgegevens tot en met januari 2028 dient tevens als evaluatie en bevat minimaal de gegevens zoals beschreven in bijlage 12.

Voorschrift 25, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Indien uit de monitoring blijkt dat de populatietrend gelijkblijvend of negatief is, de getroffen voorzieningen niet voldoende effectief blijken te zijn, of wanneer nieuwe Kennisdocumenten beschikbaar komen, kunnen wij extra voorschriften opleggen.

Dit voorschrift is gewijzigd om te borgen dat voorzieningen die op grote schaal toegepast gaan worden aansluiten bij de meest actuele ecologische kennis.

Overige voorschriften

Voorschrift 26, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

Indien de vergunninghouder de vergunning wenst te verlengen, moet het verlengingsverzoek minimaal 5 maanden voor het aflopen van de vergunningstermijn worden ingediend. Bij dit verzoek moet een evaluatierapport worden aangeleverd met ten minste de beschikbare monitoringsgegevens tot en met januari 2027. Op basis van dit evaluatierapport zal het verlengingsverzoek beoordeeld worden.

De definitieve, evaluatierapportage, inclusief de monitoringsgegevens van 2028, moet voor 1 mei 2029 worden aangeleverd. Indien de definitieve evaluatierapportage significante afwijkingen bevat ten opzichte van de eerder aangeleverde rapportage, moeten deze afwijkingen binnen 1 week na constatering worden gedeeld met het bevoegd gezag.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat we het evaluatierapport op tijd in ons bezit hebben en op tijd kunnen beoordelen ten behoeve van een eventuele aanvraag tot verlenging van de vergunning.

Voorschrift 27, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), komt te luiden:

De vergunninghouder/gemachtigde moet minimaal 2 werkdagen voor de aanvang van het ongeschikt maken/ontmoedigen een startmelding per project indienen via info@odbn.nl onder vermelding van het zaakkenmerk Z/275349. Bij een startmelding moet (volledig ingevuld) bijgevoegd worden:

1. Begeleidingsformulier indienen document ter kennisgeving/EWP (zie bijlage 4 van dit wijzigingsbesluit);
2. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (bijlage 3 bij Z/059044);
3. Afschrift van het ecologisch (maatwerk) werkprotocol (zie voor de vereisten bijlage 5 en 7);

Dit voorschrift is gewijzigd om te borgen dat de indieningsdatum niet op een weekenddag valt en daarmee niet uitvoerbaar is voor de aanvrager. Daarnaast is het voorschrift aangepast om te borgen dat de startmeldingen volledig en correct worden ingediend.

Voorschriften Goedkeuringsbesluit Vervolgonderzoek en monitoring Z/095522

Plan van aanpak monitoring

Voorschrift 1, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen:

De werkwijze zoals beschreven in het memo 'Vervolg nulmeting en Voorstel monitoring Leystromen' van 18 juli 2019 dient strikt te worden gevolgd.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat het rapport waarnaar wordt verwezen middels voorliggend besluit is achterhaald.

Voorschrift 2, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen:

Alle wijzigingen in de beschreven werkwijze dienen gelijk aan ons worden meegedeeld via info@odbn.nl.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat bij wijziging van de toe te passen voorzieningen en maatregelen een wijzigingsverzoek dient te worden ingediend (zie ook het gewijzigde voorschrift 15 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044)).

Voorschrift 3, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen:

Alle van de geplaatste 'experimentele' maatwerkvoorzieningen in de te monitoren woningbestanden A tot en met D dienen fysiek te worden geïnspecteerd op bewoningssporen.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat genoemde werkwijze middels voorliggend besluit is achterhaald.

Voorschrift 4, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen:

Van alle geplaatste standaardvoorzieningen in de te monitoren woningbestanden A tot en met D dient ten minste 50% fysiek te worden geïnspecteerd.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat genoemde werkwijze middels voorliggend besluit is achterhaald.

Voorschrift 5, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen:

Er dient jaarlijks een evaluatie plaats te vinden van de mitigerende maatregelen op basis van de monitoringsresultaten. Een verslag van deze evaluatie dient voor 1 maart van het daaropvolgende jaar aan ons te worden opgestuurd via info@odbn.nl, onder vermelding van zaaknummer Z/095522.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat genoemde werkwijze middels voorliggend besluit is achterhaald.

Voorschrift 6, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, komt te vervallen.

Bij een gevonden negatieve trend van de soorten die onder de vergunning vallen dient in het evaluatieverslag een herijking van gebiedsaanpak en de uit te voeren mitigatiemaatregelen plaats te vinden.

Dit voorschrift komt te vervallen omdat genoemde werkwijze middels voorliggend besluit is achterhaald.

Voorschrift 7, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, blijft behouden:

Nieuwe waarnemingen van gebouwbewonende soorten dienen te worden toegevoegd aan de database van het SMP Leystromen, om daarmee het actuele verspreidingsbeeld te actualiseren en te verfijnen. Op basis hiervan kan de status van woningen worden aangepast.

Voorschrift 8, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk Z/095522, blijft behouden:

De verzamelde gegevens in de database SMP Leystromen dienen voor ons toegankelijk te zijn.

Voorschriften Wijzigingsbesluit Z/228865

Voorschrift 20, zoals opgenomen in het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), is gewijzigd (Z/228865) en blijft behouden:

Een afschrift van het hierboven genoemde ecologische werkprotocol dient, onder vermelding van het kenmerk van deze vergunning, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden opgestuurd te worden naar het bevoegd gezag.

Het nieuwe voorschrift, zoals middels het wijzigingsbesluit Z/228865 toegevoegd aan het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), blijft behouden:

De vergunninghouder is bevoegd om de volgende derden gebruik te laten maken van deze vergunning: Eigenaren van woningen die gelegen zijn tussen- of aanliggend aan wooneenheden van Leystromen, zogenaamd 'gespikkeld bezit', in het plangebied waarvoor deze vergunning is verleend. Het gaat dan om woningen in dezelfde bouwkundige eenheid welke voormalig bezit waren van de aanvrager. Als de vergunninghouder van deze bevoegdheid gebruik maakt, dient de doormachtiging privaatrechtelijk vastgesteld te worden in een overeenkomst waarin in ieder geval de volgende onderdelen worden opgenomen:

- NAW-gegevens van beide partijen;
- Ondertekening door beide partijen;
- Overeenkomstdatum van de doormachtiging;
- Voor welke locatie de doormachtiging geldt;
- Voor welke activiteiten de doormachtiging geldt;
- Voor welke periode de doormachtiging geldt;
- Een vermelding van het kenmerk van de vergunning;
- De instandhoudingsverplichting van de geplaatste faunavoorzieningen.

Tijdens de werkzaamheden dient een kopie van de privaatrechtelijke overeenkomst op locatie aanwezig te zijn en te allen tijde aan toezicht en handhaving overhandigd te kunnen worden. De vergunninghouder (Leystromen) blijft eindverantwoordelijk voor de naleving van het SMP en de vergunning met de daarbij geldende voorschriften.

Voorschriften Herstelbesluit Z/253873

Goedkeuringsverzoek voor een kolonie huismussen en/of gierzwaluwen

Het ambtshalve herstelbesluit (inclusief voorschriften) met kenmerk Z/253873 komt te vervallen bij de ingang van dit besluit. In grote lijnen staat in dit besluit dat geen goedkeuringsverzoeken ingediend moeten worden voor kolonies van de huismus en gierzwaluw wanneer maatregelen conform de actuele Kennisdocumenten van deze soorten wordt uitgevoerd.

Het besluit komt te vervallen omdat voor de huismus en de gierzwaluw enkel nog voorzieningen worden toegepast conform de Kennisdocumenten en omdat het voorschrift wanneer goedkeuring nodig is in deze vergunning is gewijzigd (zie voorschrift 8 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044)).

BIJLAGE 3: AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De salderingsboekhouding en de resultaten van de monitoring moeten actueel zijn en worden bijgehouden in bijvoorbeeld een digitale (GIS)kaart. Deze moeten te allen tijde voor de daartoe bevoegde toezichthouder beschikbaar zijn.
2. **Jaarlijks aanleveren:** Jaarlijks dient, voor 1 april van het daaropvolgend jaar, een overzicht van de salderingsboekhouding aangeleverd te worden van de werkzaamheden van het jaar daarvoor. Bij die uitwerking dient per *complex* en *salderingsgebied* nader ingegaan te worden op:
 - a. het aantal woningen waaronder SMP-werkzaamheden hebben plaatsgevonden
 - b. de opleveringsdatum per complex
 - c. de verblijfplaatsen die zijn aangetroffen bij de projectnulmeting
 - d. het aantal verblijfplaatsen dat is aangetast, uitgesplitst per soortfunctie per salderingsgebied.
 - e. de verplichte taakstelling conform het SMP
 - f. Het aantal voorzieningen dat is getroffen per soortfunctie per salderingsgebied.
 - g. het type voorzieningen dat is gerealiseerd.
 - h. Het aantal plussen dat is gerealiseerd per salderingsgebied.
 - i. Indien tekorten zijn ontstaan een plan van aanpak met waar en wanneer deze tekorten hersteld zullen worden.
 - j. het percentage voorzieningen dat bestaat uit losse prefab opbouwkasten, gevelbetimmering en boeiboorden of andere voorzieningen in het dakoverstek per salderingsgebied.
 - k. het hoogste percentage aan woningen dat gelijktijdig ongeschikt is geweest binnen het salderingsgebied.
3. In alle gevallen waarin in dit besluit wordt afgeweken van de oorspronkelijke gebiedsvergunning, de wijziging- en herstelbesluiten, het soortenmanagementplan of andere bij de aanvraag behorende documenten is dit besluit leidend.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Aanleveren geactualiseerd monitoring- en evaluatierapport

4. Het geactualiseerde rapport 'Monitoring en evaluatie SMP Leystromen 2018-2024' dient uiterlijk 1 april 2026 aangeleverd te worden door een mail te sturen naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer Z/261141.
5. In het geactualiseerde evaluatierapport dient minimaal inzichtelijk te zijn gemaakt:
 - a. Hoe aantallen verblijven zich hebben ontwikkeld wanneer enkel de resultaten van het kwalitatief of kwantitatief onderzoek worden vergeleken met datzelfde type onderzoek al bij de 0 meting is uitgevoerd (zie ook vraag 8b uit het verzoek om aanvulling met kenmerk Z/261141 d.d. 16 december 2026).
 - b. Hoe het aantal verblijven is gegroeid, zonder doorrekening te maken van voorzieningen die niet geïnspecteerd op basis van ingebruikname van andere voorzieningen (zie ook vraag 8c uit het verzoek om aanvulling met kenmerk Z/261141 d.d. 16 december 2026).

Deze voorschriften zijn opgenomen omdat bij de reactie op het verzoek om aanvulling met kenmerk Z/261141 d.d. 16 december 2026 is aangegeven dat voor de beantwoording van deze vragen meer tijd nodig was. Deze gegevens ontvangen wij graag alsnog zodat we een correcte evaluatie van de vergunningsperiode 2018-2024 hebben.

Uitvoering projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek)

6. De projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek) dient voor vleermuizen te worden uitgevoerd volgens de veldbezoeken en omstandigheden zoals omschreven in tabel 1 onder de kolom 'Nieuwe onderzoeksmethodiek projectmatige nulmeting (kwalitatief onderzoek) na voorschriften'.

Dit voorschrift is opgenomen omdat met de voorgestelde veldbezoeken onvoldoende is geborgd dat voldoende verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, de meervleermuis en de laatvlieger zullen worden aangetroffen. Tevens waren de tijden en omstandigheden van de veldbezoeken nog niet concreet benoemd. Middels dit voorschrift zijn de periode en tijd van onderzoek inclusief de minimale weersomstandigheden vastgelegd.

7. Uitvliegtellingen dienen binnen 48 uur te worden uitgevoerd nadat tijdens het batdetectoronderzoek zwermgedrag is vastgesteld.

Dit voorschrift is opgenomen om de kans op verhuizing tussen het aantreffen van zwermgedrag en tellen van uitvliegers te minimaliseren.

8. De projectmatige nulmeting met betrekking tot broedvogels dient als volgt te worden uitgevoerd:
 - c. Huismus: 1 veldbezoek conform de meest recente versie van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) uitgevoerd tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei. Dit middels een ochtendronde die 1 tot 2 uur na zonsopgang dient te starten.
 - d. Gierzwaluw: 1 veldbezoek uitgevoerd tussen 15 mei - 31 mei overdag om activiteit in en boven de wijk en koloniegroepen te lokaliseren (waarbij mede huismusactiviteit wordt geregistreerd) en 1 veldbezoek in de avond (1,5 uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang) tussen 1 juni – 15 juli als er jongen aanwezig zijn (BIJ12, 2023).
 - e. Huiszwaluw: tijdens de onderzoeken naar overige soort(groep)en dient mede gelet te worden op nesten van de huiszwaluw, binnen de gebieden waarbinnen de woningen van Leystromen gelegen zijn dienen tevens gerichte kolonietellingen uitgevoerd te worden.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de projectmatige nulmeting voor de broedvogels op een ecologisch verantwoorde wijze wordt uitgevoerd. De oorspronkelijke werkwijze bevatte minder veldbezoeken en niet volledig de juiste onderzoeksperiodes. Het kwalitatief onderzoek naar de huismus bestond uit een veldbezoek in de periode maart/april. Echter is de maand maart niet optimaal geschikt voor het waarnemen van nestlocaties van de huismus. Tevens waren er voor zowel de huismus als de gierzwaluw maar 1 veldbezoek voorzien. Middels een extra gecombineerd veldbezoek voor beide soorten kan een beter beeld worden verkregen van de aanwezige nestlocaties binnen het plangebied. Tevens is middels dit voorschrift is de juiste werkwijze omtrent de projectmatige nulmeting voor vogels geborgd.

Afwijken van onderzoeksmethodiek nulmeting

9. Indien wordt afgeweken van de voorgeschreven methodieken voor de nulmeting (tabel 1, kolom 'Nieuwe onderzoeksmethodiek'), moet altijd contact worden opgenomen met het bevoegd gezag alvorens gestart wordt met de werkzaamheden. Indien niet uitgesloten kan worden dat er geen kwetsbare functies gemist zijn dient het veldbezoek voorafgaand aan de werkzaamheden opnieuw uitgevoerd te worden conform de voorgeschreven methodiek.

Dit voorschrift is opgenomen om te waarborgen dat belangrijke verblijfplaatsen tijdens de nulmeting niet worden gemist en hiermee niet onjuist of onvoldoende worden beschermd.

E-DNA inventarisatieprotocol en richtlijn

10. Voor het uitvoeren van het eDNA-onderzoek dient, naast het Inventarisatieprotocol eDNA-detectie vleermuizen (Werkgroep eDNA Netwerk Groene Bureaus, versie 1, december 2025), ook de Richtlijn eDNA-detectie vleermuizen (Werkgroep eDNA Netwerk Groene Bureaus, versie 1, december 2025) te worden gevolgd.

Dit voorschrift is opgenomen omdat het hanteren van beide documenten noodzakelijk is: het inventarisatieprotocol beschrijft vooral de technische en methodische uitvoering (zoals monstername, opslag en laboratoriumanalyse), terwijl de richtlijn aanvullende kaders biedt voor een correcte toepassing, interpretatie en kwaliteitsborging van de resultaten.

Aanwezigheid bijzonder verblijf aangetoond met e-DNA

11. Wanneer de aanwezigheid van een bijzonder verblijf uitsluitend wordt aangetoond met de aanwezigheid van e-DNA van deze soort, maar zowel in de projectnulmeting in het voorjaar (vóór het e-DNA onderzoek) als in het daaropvolgende voorjaar geen verblijfplaatsen zijn vastgesteld, dient er te worden uitgegaan van de aanwezigheid van een kraamverblijf van die soort.

Dit voorschrift is opgenomen omdat vleermuizen tussen verblijven binnen een netwerk verplaatsen. Het is dus mogelijk dat verblijven niet kunnen worden teruggevonden omdat op het moment van onderzoek andere verblijven in gebruik zijn. Toch dient het hele netwerk te worden beschermd. Daarom moet in dergelijke situaties uitgegaan worden van worst-case en dient met de meest kwetsbare verblijfsfunctie rekening te worden gehouden.

Interpretatie onderzoeksresultaten

12. Wanneer een verblijfplaats in een wooncomplex en/of verbonden gebouwtypen worden aangetroffen dient ervan uitgegaan te worden dat het gehele complex/de verbonden gebouwdelen het verblijf is en niet enkel de woning of het deel waar in-/uitvliegende dieren werden waargenomen.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat het gehele verblijfplaats beschermd wordt en niet slechts een deel van de verblijfplaatsen.

Goedkeuringsverzoeken

13. Omvang aanvraag: Een goedkeuringsverzoek moet altijd voor het gehele project worden ingediend, en niet uitsluitend voor de woning of het complex waar een bijzonder verblijf is vastgesteld.

Dit voorschrift is opgenomen omdat niet alle verblijfplaatsen tijdens onderzoek worden aangetroffen, en om te voorkomen dat onvoldoende ruimte ontstaat voor passende mitigerende maatregelen op basis van de ecologische potentie van het gebied.

(Maatwerk) ecologisch werkprotocol

14. In het ecologisch werkprotocol moeten in ieder geval de onderdelen worden opgenomen die zijn vermeld in bijlage 5. In een maatwerk ecologisch werkprotocol moeten in ieder geval de onderdelen worden opgenomen die zijn vermeld in bijlage 7.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de aangeleverde informatie volledig is en dat de ecologische werkprotocollen handhaafbaar zijn.

Overgangsperiode onderzoeksopzet

15. Woningen die vóór 20 januari 2026 ongeschikt zijn gemaakt: Voor deze projecten geldt dat ten tijde van het ongeschikt maken de onderzoeken reeds zijn doorlopen op basis van de op dat moment beschikbare kennis. Daar beschermde soorten inmiddels niet meer in deze verblijfs-/nestruimten aanwezig kunnen zijn, kunnen de werkzaamheden worden afgerond zonder aanvullend onderzoek.
16. Woningen die vóór 20 januari 2026 zijn onderzocht en waarvan het onderzoek nog actueel is (minder dan 3 jaar oud ten tijde van start van de werkzaamheden). Voor deze projecten geldt dat men het onderzoek in de kraamperiode reeds heeft uitgevoerd volgens de toen geldende methode. Op basis van voortschrijdend inzicht is een andere methodiek overeengekomen die hiervoor geschikter is. Alle rondes (buiten het kraamonderzoek) moeten daarom aanvullend nog worden uitgevoerd (het gaat dan om 1 ronde e-DNA en de voorjaarszwermronde van de laatvlieger).
17. Voor alle overige woningen wordt de nieuwe onderzoeksmethodiek volledig toegepast.

Dit voorschrift is opgenomen om duidelijkheid te bieden over het moment waarop de aangepaste onderzoeksmethodiek van toepassing is.

Werken buiten de kwetsbare periode en tijdelijke voorzieningen gierzwaluw

18. Werkzaamheden binnen het broedseizoen en/of het ongeschikt maken van nesten voor het broedseizoen van de gierzwaluw is alleen toegestaan wanneer:
 - a. in het ecologisch werkprotocol onderbouwd kan worden dat niet buiten het broedseizoen van de gierzwaluw gewerkt kan worden. Hiervan is sprake bij grootschalige werkzaamheden die langer dan 6 maanden duren.
 - b. middels een broedvogelcheck de aanwezigheid van broedende gierzwaluwen kan worden uitgesloten. De resultaten hiervan dienen te worden opgenomen in het logboek.
19. Tijdelijke gierzwaluwvoorzieningen die op een andere locatie aangeboden worden ter overbrugging van tijdelijk onbruikbaar geraakte broedplaatsen (en/of als permanente voorzieningen niet tijdig gerealiseerd kunnen worden) dienen permanent gehandhaafd te worden.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat altijd de meest optimale werkwijze voor de gierzwaluw wordt toegepast.

Ongeschikt maken

20. Alle gebouwen/woningen binnen het plangebied:
 - i. waar werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - ii. waar geschikte invliegopeningen voor SMP-soorten aanwezig zijn;
 - iii. waar door de voorgenomen ingrepen SMP-soorten verstoord worden en/of
 - iv. verblijfplaatsen aangetast worden,moeten voorafgaand aan de werkzaamheden dusdanig ongeschikt gemaakt worden zodat de SMP-soorten hierin nergens meer kunnen verblijven. Dit geldt ook voor gebouwen/gebouwdelen waar geen werkzaamheden plaatsvinden indien deze in verbinding staan met de te slopen/renoveren gebouwen. Na het ongeschikt maken mag de te slopen/renoveren bebouwing niet meer toegankelijk zijn voor SMP-soorten, ook niet via aangrenzende daken/spouwmuren van andere gebouwen. Indien dit niet mogelijk is, moet het volledige woningblok/wooneenheid ongeschikt gemaakt worden.

Bovenstaande voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat kwetsbare verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt terwijl deze nog in gebruik zijn door vleermuizen of broedvogels. Recente inzichten laten zien dat kraam- en massawinterverblijfplaatsen niet uitgesloten kunnen worden op basis van enkel een visuele inspectie, omdat deze verblijfplaatsen zich dieper in gebouwdelen kunnen bevinden. Wanneer vleermuizen in augustus hun massawinterverblijf gaan verkennen en deze bij het aanbreken van de kou ongeschikt zijn, moeten zij op korte tijd en onder ongunstige omstandigheden nog een alternatief vinden.

21. De te gebruiken exclusion flaps voor het ongeschikt maken van potentiële verblijfplaatsen van de Laatvlieger dienen groot genoeg te zijn zodat de laatvlieger er gebruik van kan maken. Hiervoor gelden de volgende richtlijnen:
- i. Breedte opening: minimaal 4 cm;
 - ii. Hoogte opening: minimaal 6 cm;
 - iii. Lengte van de klep/flap: minimaal 20 cm, zodat de laatvlieger goed naar buiten kan glijden en vliegen zonder terugkeermogelijkheid.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat er niet is aangegeven welk type exclusion flaps gebruikt worden. Niet alle exclusion flaps zijn geschikt voor de laatvlieger, omdat deze te klein zijn. De laatvlieger heeft exclusion flaps met bredere openingen nodig. In het logboek dient te worden vastgelegd welke exclusion flaps er gebruikt zijn. Ook dient te worden onderbouwd dat de laatvlieger hier gebruik van kan maken.

22. Wanneer tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden meerdere weken zitten, dient de functionaliteit van de ontmoedigingsmaatregelen in de week voor start van de werkzaamheden gecontroleerd en waar nodig gerepareerd te worden. Indien ontmoedigende maatregelen gerepareerd zijn dient opnieuw een controleronde uitgevoerd te worden zoals beschreven in bijlage 2 - voorschrift 22.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat exclusion voorzieningen loslaten en/of kapotgaan gedurende de periode tussen het ongeschikt maken en de start van de werkzaamheden, waardoor de vleermuizen de te renoveren bebouwing opnieuw kunnen gaan bewonen. In het logboek dient te worden vastgelegd op welke dagen de voorzieningen gecontroleerd en eventueel gerepareerd zijn.

Ongeschikt maken bijzondere verblijfplaatsen

23. Werkzaamheden als aan bijzondere verblijfplaatsen, zoals bedoeld in voorschrift 8 in bijlage 2 van dit besluit, mogen pas worden uitgevoerd nadat het goedkeuringsbesluit is genomen, ongeacht of het ontmoedigingsmaatregelen betreffen. In dit goedkeuringsbesluit kunnen aanvullende voorschriften worden opgenomen. Een goedkeuringsbesluit wordt binnen redelijke termijn, met een streven van 8 weken, genomen.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat eerst wordt beoordeeld of geschikte uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn, voordat de aangetroffen verblijfplaats ongeschikt wordt gemaakt. Tevens kunnen in het goedkeuringsbesluit nog aanvullende voorschriften worden opgenomen waarbij de beoogde werkwijze moet worden aangepast.

Controlerende

24. Voorafgaand aan de werkzaamheden en na het ongeschikt maken dient te allen tijde een controlerende plaats te vinden. Ongeacht of het wooneenheden betreffen waar geen bijzondere verblijfplaatsen zijn vastgesteld. De controlerende dient te voldoen aan het volgende:

- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
- De controlerende dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor zomerverblijfplaatsen van het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de neerslag. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
- Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard door de ecooloog.
- In het logboek dient hieromtrent het volgende te worden vastgelegd:
 - hoe en wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard;
 - op welke wijze de controlerende is uitgevoerd;
 - de resultaten van de controlerende;
 - de datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende.

Dit voorschrift is opgenomen omdat in de oorspronkelijke vergunning niet concreet is opgenomen hoe de controlerende na het ongeschikt maken wordt uitgevoerd. Enkel een controlerende bij woningen met een bijzondere verblijfplaats, of van niet-typerende woningen, biedt onvoldoende zekerheid dat het opzettelijk doden van vleermuizen wordt voorkomen bij veelvoorkomende woningtypen. Daarom dient een controlebezoek te allen tijde uitgevoerd te worden. Tevens wordt middels dit voorschrift verduidelijkt hoe het natuurvrij verklaren in het logboek inzichtelijk gemaakt moet worden.

Keuze van mitigatiemaatregelen & Losse opbouwvoorzieningen als permanente voorziening

25. In alle situaties dient overwogen te worden of bestaande verblijfs-/nestruimten behouden kunnen blijven. Als onderbouwd aangetoond is dat het behoud van de bestaande verblijfsruimten niet mogelijk is, omdat daardoor niet voldaan is aan de primaire doelstelling van de warmtetransitie en/of dit leidt tot vochtproblemen, kan gekozen worden om voorzieningen in de gebouwconstructie te realiseren, vergelijkbaar met de oorspronkelijke verblijfs-/nestruimten. Wanneer onderbouwd aangetoond is dat het realiseren van voorzieningen in de gebouwconstructie ook niet mogelijk is kan gekozen worden om prefab verblijven in te bouwen. De onderbouwing voor de uiteindelijk gekozen optie dient te worden vastgelegd in het (maatwerk) ecologisch werkprotocol.

26. Opbouwmaatregelen: Voor elke soortfunctie (behalve voor winterverblijven van vleermuizen en de algemene taakstelling voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) mag maximaal 15% van de te realiseren algemene taakstelling in een salderingsgebied bestaan uit opbouwvoorzieningen. De 15% is gebaseerd op de verdeling van populaties over de ruimtes van een gebouw en daarbuiten¹. Van de 15% aan opbouwvoorzieningen voor vleermuizen mag:

- maximaal 5% bestaan uit losse prefab opbouwkasten (onder de voorwaarden dat de voorzieningen van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een duurzame wijze zijn bevestigd);
- maximaal 5% bestaan uit gevelbetimmering;

¹ RVO (2023). Kennisdocument na-isolatie en renovaties gebouwbewonende soorten.

- maximaal 5% bestaan uit boeiboorden of voorzieningen in het dakoverstek.

In de salderingsboekhouding wordt per salderingsgebied vastgelegd welk percentage van de gerealiseerde voorzieningen bestaat uit losse prefab opbouwkasten, gevelbetimmering en boeiboorden/voorzieningen in het dakoverstek.

Deze voorschriften zijn opgenomen om te borgen dat er voldoende duurzame jaarrond geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn en zodat binnen elk salderingsgebied voldoende variatie is aan voorzieningen voor de SMP-soorten aanwezig zijn.

27. De opbouwvoorzieningen zoals bedoeld in bovenstaand voorschrift moeten daarbij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Ze dienen van voldoende duurzaam materiaal te zijn, zodat deze langdurig te gebruiken zijn (bijvoorbeeld hydrothermisch verduurzaamd hout of houtbeton). Multiplex of niet-verduurzaamd hout is onvoldoende duurzaam om als permanent alternatief te dienen.
- Ze dienen op zodanige wijze te worden bevestigd dat verwijdering niet mogelijk is;
- Ze dienen te voldoen aan afmetingen zoals opgenomen in het Kennisdocument voor permanente voorzieningen van de desbetreffende soortfunctie.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat er voldoende jaarrond bruikbare verblijfplaatsen aanwezig zijn en zodat binnen elk salderingsgebied voldoende variatie is aan voorzieningen voor de SMP-soorten.

Locaties permanente voorzieningen

28. De permanente voorzieningen dienen alle gerealiseerd te worden in het woningenbestand van Leystromen of bij aan- of tussenliggende woningen die zich conformeren aan het SMP. Indien permanente voorzieningen in aan- of tussenliggende woningen worden gerealiseerd, die in eigendom zijn van iemand anders, dan dient in een overeenkomst de instandhoudingsverplichting van de geplaatste faunavoorzieningen te worden vastgelegd.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de permanente voorzieningen voor lange periode in stand worden gehouden.

Voorschriften met betrekking tot Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen² (verder NKNB):

Algemene uitgangspunten en documenten

29. Definitief document NKNB-maatregelen: Uiterlijk op 1 april 2026 wordt een definitieve versie-vast document met de maatregelen zoals opgenomen op www.nknbnl (ten tijde van het verlenen van het besluit) aangeleverd bij het bevoegd gezag. Dit document moet volledig en onveranderbaar vastleggen welke maatregelen van toepassing zijn

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat wijzigingen controleerbaar, traceerbaar en handhaafbaar zijn.

30. Evaluatie en bijstelling nieuwe maatregelen: Indien op basis van actualisatie nieuwe maatregelen worden opgenomen, of het toepassingsadvies van maatregelen wijzigt, in de NKNB, en deze maatregelen afwijken van de kennisdocumenten, dient voor het toepassen van deze afwijkende maatregelen in het kader van het beoordeelde SMP een wijziging via het Digitaal Stelsel Omgevingswet te worden aangevraagd.

² [Maatregelen - NKNB](#)

Wij nemen dit voorschrift op omdat nieuwe maatregelen niet op voorhand beoordeeld kunnen worden. Indien dergelijke maatregelen afwijken van de Kennisdocumenten dient de effectiviteit anderszins aangetoond te worden. Door het bevoegd gezag dient beoordeeld te worden of voldoende is aangetoond dat deze maatregelen effectief zijn voor het borgen van de staat van instandhouding.

Voorkomen van ineffectieve of ongeschikte maatregelen

31. Maatregelen uit de NKNB met negatief advies: Voorzieningen in de NKNB die een negatief toepassingsadvies hebben mogen niet worden toegepast in het kader van het SMP. In de NKNB staan maatregelen opgenomen waarvan geadviseerd wordt om deze niet toe te passen. Voor de gierzwaluw zijn dit: “aanpassing gevelrand gierzwaluw, gierzwaluwverblijf onder dakpannen en gierzwaluwpannen”. Voor de huismus is dit “vogelvide”.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat maatregelen met een negatief toepassingsadvies worden toegepast en daarmee ongeschikte voorzieningen worden gerealiseerd. In de NKNB staat toegelicht waarom wordt geadviseerd deze voorzieningen niet te gebruiken.

32. Effectiviteit onvoldoende aangetoond: Maatregelen waarvan de effectiviteit onbekend of alleen anekdotisch bewezen is, mogen niet worden toegepast in het kader van het SMP. Aanvullend daarop is het toepassen van de ‘aangepaste’ vogelvide ook niet toegestaan.

Wij nemen dit voorschrift op omdat in de NKNB-maatregelen zijn benoemd die afwijken van de kennisdocumenten en waarvan de effectiviteit onbekend, of alleen anekdotisch bewezen is. Op basis van de NKNB en bijbehorende bronvermelding blijkt onvoldoende dat dergelijke voorzieningen effectief zijn als mitigatie.

33. Voorzieningen moeten voldoen aan Kennisdocumenten: Indien gegevens in de NKNB ontbreken of afwijken van de soort specifieke Kennisdocumenten is het Kennisdocument van de desbetreffende soort altijd leidend. De voorzieningen moeten voldoen aan de meest recente Kennisdocumenten die voor de betreffende soorten beschikbaar zijn. Te weten:
- Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023);
 - Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023);
 - Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024);
 - Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2024);
 - Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2025);
 - Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12, 2025).

Dit geldt voor alle aspecten zoals bijvoorbeeld de afmetingen van de invliegopeningen, de diepte van compartimenten/verblijfsruimte, de afstand van invliegopeningen tot maaiveld/obstakels, de afstand tussen voorzieningen, de temperaturomstandigheden in voorzieningen evenals de wijze van plaatsing van de voorziening. Indien de afmetingen van een voorziening in de NKNB kleiner zijn dan de afmetingen die in het Kennisdocument van de desbetreffende soort zijn voorgeschreven, dan dienen de minimale afmetingen uit het Kennisdocument aangehouden te worden.

Wij nemen dit voorschrift op omdat voorzieningen uit de NKNB op verschillende aspecten afwijken van de Kennisdocumenten.

Maatregelen voor vleermuizen algemeen

34. Invliegopening gierzwaluwpan bij vleermuisverblijf: Indien een gierzwaluwpan wordt toegepast als invliegopening naar een vleermuisverblijf, moet deze altijd worden gecombineerd met ten minste één ander type invliegopening, zoals bijvoorbeeld een opening onder de kantpannen.

Dit voorschrift is opgenomen omdat niet is vastgesteld dat alle vleermuissoorten gebruikmaken van een gierzwaluwpan als toegangsroute tot hun verblijfplaats, waardoor aanvullende toegangen noodzakelijk zijn om een functionele toegang te waarborgen.

35. Toegankelijk maken dak vleermuizen: Wanneer tussen de isolatieschil en de dakpannen een verblijfsruimte wordt gemaakt, moet deze voor de gewone en ruige dwergvleermuis intern verbonden zijn met een koelere ruimte. Deze koelere ruimte heeft minimaal een afmeting van 15 x 80 centimeter (breedte x hoogte) en ligt in een noord- of oost georiënteerde spouwmuur, of binnen de isolatieschil. Voor de overige soorten geldt dat in de ecologische werkprotocollen een berekening wordt toegevoegd waaruit blijkt dat de geïsoleerde spouwdelen in de winter vorstvrij blijven en in de kraamperiode niet te heet worden. Wanneer hier niet aan kan worden voldaan, worden voorzieningen hierop aangepast.

Dit voorschrift is opgenomen omdat de ruimten onder pannen van geïsoleerde daken te heet kunnen worden, zoals ook wordt toegelicht in de NKNB (op de pagina van gierzwaluwpannen). Onzes inziens geldt dit niet alleen voor de gierzwaluw maar ook voor vleermuizen. Daar komt bij dat verblijven in de winter juist voldoende vorstvrij dienen te zijn, omdat vleermuizen tijdens de winterrust in gebouwen verblijven. Vleermuizen kunnen zich intern door het verblijf verplaatsen. Door het aanbrengen van voldoende interne variatie met ruimtes kan geborgd worden dat de verblijfplaats een geschikt microklimaat biedt.

36. Vleermuisverblijfplaatsen in spouwmuren: als in de huidige situatie een potentiële verblijfplaats een toegankelijke en geschikte spouwmuur betreft, dan dient deze ook in de permanente situatie teruggebracht te worden in de spouw. Voor de gewone en ruige dwergvleermuis geldt dat de vervangende verblijfplaatsen in de spouwmuren een minimale afmeting hebben van 15 x 80 (bxh). Voor de overige soorten worden de afmetingen uit de NKNB aangehouden. Bij voorkeur wordt de verblijfplaats op een hoek van een gebouw gepositioneerd, zodat vleermuizen zich binnenin de verblijfplaats van de ene naar de andere gevelzijde kunnen verplaatsen.

Wij nemen dit voorschrift op om de effectiviteit van vervangende vleermuisverblijfplaatsen in spouwmuren te borgen.

37. Afmetingen vleermuisverblijf: Het is niet toegestaan om de vereiste afmetingen van **inbouw**voorzieningen te realiseren door meerdere lagen of stapelingen binnen één voorziening aan te brengen. De voorgeschreven afmetingen kunnen in deze gevallen wel behaald worden door verschillende maatregelen te combineren (bijvoorbeeld toegang tot spouwmuur en/of zolderruimte), zolang deze intern met elkaar in verbinding staan.

Dit voorschrift is opgenomen omdat het is onduidelijk of er voldoende variatie aan microklimaat in de voorziening aanwezig is wanneer lagen in een in pandige voorziening aangebracht worden. Onderzoeken waarbij variatie in microklimaat is aangetoond tussen verschillende lagen in voorzieningen richtten zich vaak ook op houten opbouwkasten of paalkasten. Wanneer hierbij houtbetonnen kasten (die ook worden gebruikt bij

inbouwvoorzieningen) zijn onderzocht blijkt dat de variatie zeer beperkt (zwart houtbeton) tot praktisch afwezig (wit houtbeton) is³. Het gaat hierbij om houtbetonnen kasten op palen. Wanneer deze als inbouwvoorziening geplaatst worden ontbreken gegevens. Echter in deze situatie treedt geleiding op. De gevel warmt op en de warmte verspreid zich over de inbouwvoorziening. Wat daarvan het exacte effect is op het klimaat in de inbouwvoorziening, is moeilijk te zeggen maar het is te kort door de bocht om aan te nemen dat de variatie die bij rocketboxen, en externe kasten optreedt ook zal optreden bij gelaagde inbouwvoorzieningen.

38. Afmetingen vleermuisverblijf: Wanneer voorzieningen gecombineerd worden toegepast, moet de hoogste maatgevende eis van de twee te combineren voorzieningen in zijn geheel worden gerealiseerd, en moeten de voorzieningen intern met elkaar zijn verbonden.

Dit voorschrift is opgenomen om onduidelijkheden met betrekking tot afmetingen te voorkomen indien voorzieningen worden gecombineerd.

Maatregelen kwetsbare vleermuizen

39. Spouwmuur meervleermuis: Wanneer 'opening naar spouwmuur' als generieke maatregel wordt toegepast voor de meervleermuis, moet de spouw een minimale inhoud van 15 kubieke meter hebben. Deze afmeting wordt in de NKNB ook gehanteerd bij een vleermuisverblijf onder dakpannen, het aanpassen van de loodslab rondom de schoorsteen en een vleermuisverblijf in de zolderruimte voor de meervleermuis.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de voorzieningen in de spouw geschikt zijn om te gebruiken door de meervleermuis. In de NKNB zijn geen minimale afmetingen opgenomen voor dit typen verblijf voor de meervleermuis.

40. Generieke maatregelen voor kraam- en/of winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis:

- Laatvlieger en meervleermuis – opening naar spouw: Wanneer er een kraam- of winterverblijfplaats voor de laatvlieger of meervleermuis wordt gerealiseerd met een opening naar de spouw, moet dit altijd gecombineerd worden met één van de volgende maatregelen:
 - Vleermuisverblijf onder dakpannen; of
 - Aanpassing loodslab rondom schoorsteen.
- Laatvlieger – vleermuisverblijf onder dakpannen: Wanneer er een kraamverblijfplaats voor de laatvlieger wordt gerealiseerd met de maatregel 'vleermuisverblijf onder dakpannen', moet dit altijd gecombineerd worden met de maatregel:
 - Opening naar spouwmuur.
- Gewone grootoorvleermuis – vleermuisverblijf onder dakpannen en aanpassing loodslab: Wanneer er een kraamverblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis wordt gerealiseerd met de maatregelen 'vleermuisverblijf onder dakpannen' of 'aanpassing loodslab rond de schoorsteen', moet dit altijd gecombineerd worden met de maatregel:
 - Vleermuisverblijf in de zolderruimte

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat er voldoende variatie aan (micro)klimaten aanwezig is binnen de generieke maatregelen die worden gerealiseerd voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis.

³ Ruegger, N. (2019). Variation in summer and winter microclimate in multi-chambered bat boxes in eastern Australia: potential eco-physiological implications for bats. *Environments*, 6(13)

41. Generieke taakstelling voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis: Indien uit het geschiktheidsmodel blijkt dat de woningen in het plangebied hoog of middelhoog geschikt zijn voor een specifieke functie van de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en/of meervleermuis dan dient:
- bij kleine complexen (≤ 10 woningen): 1 maatwerkvoorziening per soortfunctie te worden gerealiseerd, die ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats;
 - bij middelgrote complexen (11-50 woningen): 2 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie te worden gerealiseerd, waarvan minimaal 1 voorziening ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats;
 - bij grote complexen (≥ 51 woningen): 3 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie te worden gerealiseerd, waarvan minimaal 1 voorziening ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats;
 - bij complexen vanaf 75 woningen: per 50 woningen extra worden aanvullend 2 maatwerkvoorzieningen per soortfunctie gerealiseerd, waarvan er telkens 1 ook geschikt is als kraam- en winterverblijfplaats.

Wanneer uit het geschiktheidsmodel blijkt dat de complexen hoog of middelhoog geschikt zijn voor meerdere soort(functies) dan geldt de meest strenge maatregel zodat de maatregel geschikt is voor alle soortfuncties waarvoor het complex middelhoog of hoog geschikt is.

Dit voorschrift is opgenomen omdat een validatie voor de meervleermuis en gewone grootoorvleermuis ontbreekt. Een validatie voor de laatvlieger is wel uitgevoerd. Daarbij bleek 81% van de verblijven zich in middelhoog geschikte woningen te bevinden. Dit terwijl slechts 19% zich in hoog geschikte woningen bevond. Wanneer dus enkel maatregelen worden gerealiseerd in hoog geschikte woningen is de potentie van de gebouwen als verblijfsruimte voor de genoemde soorten onvoldoende geborgd. Daarnaast voorziet de voorgenomen taakstelling niet in onderscheid tussen geschikte alternatieven voor elke soort(functie) van de bijzondere soorten en worden bij grote complexen altijd 3 maatwerkvoorzieningen gerealiseerd (ongeacht of het complex uit 52 of 300 woningen bestaat).

42. Temperatuureisen: De temperatuurberekeningen en het bouwfysisch onderzoek die worden uitgevoerd en beschreven in de ecologische werkprotocollen voor de mitigatie ten behoeve van de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis, moeten aantonen dat de klimatologische omstandigheden in de maatwerkvoorzieningen voldoen aan de eisen die NKNB stelt met betrekking tot temperatuur, warmte-gradiënt en buffering voor de desbetreffende soortfunctie. Wanneer de NKNB geen gegevens bevat of afwijkt van de soortspecifieke Kennisdocumenten, zijn de Kennisdocumenten leidend. Dit geldt bijvoorbeeld voor de eis dat winterverblijfplaatsen vorstvrij moeten zijn. Voor de meervleermuis moet bovendien worden aangetoond dat tijdens de kritische periode van begin april tot en met 15 juli een voldoende warmtegradiënt aanwezig is. Dit betekent dat zowel plekken met 35–40 °C als met 15–20 °C beschikbaar moeten zijn, inclusief een geleidelijke gradiënt zodat dieren hun optimale temperatuur kunnen vinden (Haarsma⁴).

Dit voorschrift is opgenomen omdat in de aanvullingen van 31 januari 2026 staat dat in de werkprotocollen wordt aangegeven dat een berekening wordt uitgevoerd waaruit blijkt dat

⁴ Haarsma, A. J., & Janssen, R. (2022). Woningisolatie bedreigt de meervleermuis met uitsterven¹ [House insulations threaten pond bats]. *Levende natuur*, 123(1), 13-17

geïsoleerde spouwdelen in de winter vorstvrij blijven en in de kraamperiode niet te heet worden, en dat een bouwfysisch onderzoek wordt aangeleverd. Het is echter niet duidelijk wat “niet te heet” inhoudt, aangezien dit per soortfunctie verschilt. Daarnaast is onvoldoende gespecificeerd wat het bouwfysisch onderzoek precies moet aantonen.

Maatregelen vogels

43. Toegankelijk maken dak gierzwaluw en huismus: Het toegankelijk maken van de ruimte tussen de isolatieschil en de dakpannen is zowel voor de gierzwaluw als voor de huismus niet toegestaan.

Wij nemen dit voorschrift op naar aanleiding van de toelichting in de mitigatiecatalogus NKNB (op de pagina van gierzwaluwpannen), waarin staat dat de ruimten onder pannen van geïsoleerde daken te heet kunnen worden. Onzes inziens geldt dit niet alleen voor de gierzwaluw maar ook voor de huismus. Bij 39°C kan hittestress ontstaat bij kuikens. Een temperatuur van 47°C kan fataal zijn voor eieren en kuikens⁵. Er zijn indicaties dat extreem hoge temperaturen niet alleen kunnen voorkomen bij daken met een zuidelijke of westelijke oriëntatie, maar ook bij daken met een noordelijke of oostelijke oriëntatie⁶.

44. Nestvoorzieningen in dakoverstek: Indien nestvoorzieningen in de dakoverstek toegepast worden dient de invliegopening aan de voorzijde gerealiseerd te worden.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de gierzwaluw en huismus gemakkelijk kunnen invliegen en zodat eieren niet uit de nesten kunnen rollen.

Monitoring

45. De monitoring dient te worden uitgevoerd volgens de beschrijving zoals opgenomen in tabel 3 onder de kolom ‘Nieuwe monitoringsmethodiek’ en bijlage 8, 9 en 10.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de monitoring in de juiste omstandigheden, perioden en met voldoende onderzoeksinspanning wordt uitgevoerd.

46. Bij de monitoring worden alle soorten waarvoor de vergunning is verleend volledig betrokken in zowel het onderzoek als in de rapportage van de resultaten die soortspecifiek wordt opgesteld.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de monitoring een volledig beeld geeft van de effecten van de werkzaamheden op alle soorten waarvoor de vergunning is verleend.

47. Om tot een representatieve steekproef van de te monitoren projecten te komen, dienen de complexen aan de volgende criteria te voldoen:
- Bij de geselecteerde complexen is minimaal een kwalitatieve nulmeting uitgevoerd en de geselecteerde projecten zijn opgeleverd met permanente voorzieningen voor beschermde soorten.
 - De geselecteerde complexen liggen geografisch verspreid over het woningbezit van Leystromen en hebben een variatie in omgevingsgeschiktheid;

⁵ M. Krijn, M.J. Epe, H.J.G.A. Limpens, J. Louwe Kooijmans, H. Visser (2021). Effecten van energetische verbetering van woningen op beschermde gebouwbewonende soorten. A&W-rapport 20-280 Altenburg & Wymenga, Feanwâlden.

⁶ M. Mourmans. 2(005). Nestplaatsen voor gierzwaluwen en oververhitting. Zwaluwen adviesbureau.

- De typologie van woningen binnen de geselecteerde complexen zijn representatief voor de typologie woningen die binnen het SMP worden verduurzaamd (grondgebonden woningen en appartementencomplexen/hoogbouw);
- In de complexen binnen de geselecteerde projecten (of in de directe omgeving) zijn diverse waarnemingen en verblijfplaatsen van beschermde soorten bekend;
- Er is een variatie aan voorzieningen binnen de complexen aanwezig die representatief zijn voor de voorzieningen die onder het SMP zijn toegepast.

Dit voorschrift is opgenomen omdat op het moment van de beoordeling onduidelijk is of de voorgestelde projecten aan deze criteria voldoen, en daarmee een representatief beeld geven van de functionaliteit van de voorzieningen die onder het SMP zijn toegepast.

48. Het wijzigen van de samenstelling van de steekproef mag uitsluitend plaatsvinden met goedkeuring van de ODBN. Afhankelijk van de wijziging kan hiervoor een aanpassing van de vergunning noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld wanneer gedurende de looptijd van de vergunning uit de monitoring blijkt dat bepaalde voorzieningen effectief zijn, kan worden besloten een complex uit het monitoringsprogramma te verwijderen en te vervangen door een ander complex. Een dergelijke aanpassing moet gemotiveerd en onderbouwd worden in de rapportage.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de steekproef representatief blijft voor de werkzaamheden die onder het SMP worden uitgevoerd en niet willekeurig wordt aangepast. Daarnaast wordt met dit voorschrift voorkomen dat de geselecteerde projecten te vroeg uit de steekproef worden gehaald wanneer ingebruikname is vastgesteld, omdat het juist interessant kan zijn om te kijken of die ingebruikname ook langdurig is en of aantallen individuen constant blijven.

Fysieke inspectie en aanvullende monitoring

49. Fysieke inspectie (zoals beschreven op bladzijde 25 van dit besluit) wordt uitgevoerd bij:
- maatwerkvoorzieningen: voorzieningen die zijn aangebracht wanneer kwetsbare verblijfsfuncties worden aangetast en waarvoor goedkeuring moet worden aangevraagd;
 - generieke voorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis.
50. Voor maatwerkvoorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis die tussen 2018 en 2025 zijn ingebouwd, dienen de inspecties plaats te vinden in 2026 en 2028.
51. Maatwerkvoorzieningen en generieke voorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis die in 2026 worden opgeleverd worden in 2027 en 2028 geïnspecteerd.

Deze voorschriften worden opgenomen om te borgen dat ook de eerder gerealiseerde voorzieningen worden geïnspecteerd. Tevens is het voorschrift opgenomen zodat de voorzieningen twee keer kunnen worden geïnspecteerd om ingebruikname en/of eventuele toename in uitwerpselen vast te kunnen stellen.

Voortgang en evaluatie gedurende vergunningsperiode

52. Jaarlijks vindt in juni (startend in het jaar 2027) een voortgangsoverleg plaats tussen de vergunninghouder en het bevoegd gezag. Tijdens dit overleg wordt besproken of de uitvoering van de vergunning conform de voorwaarden verloopt, of de monitoring op koers ligt, en of aanpassingen in de uitvoering noodzakelijk zijn. De bespreekpunten hiervoor worden jaarlijks tegelijkertijd met de monitoringsrapportage aangeleverd.

Dit voorschrift is opgenomen om eventuele aandachtspunten en risico's tijdig te traceren zodat eventueel maatregelen en afspraken kunnen worden vastgelegd en opgevolgd.

BIJLAGE 4: BEGELEIDINGSFORMULIER BIJ INDIENEN DOCUMENTEN

Op basis van de voorschriften zijn er diverse momenten om een document aan het bevoegde gezag te overleggen. Onderstaand formulier moet ter begeleiding in de te verzenden email worden gebruikt, zodat de stukken op de juiste wijze worden ingeboekt.

De documenten plus dit begeleidingsformulier kunnen verzonden worden naar ons algemene emailadres: info@odbn.nl, vermeld hierbij het **zaaknummer** zoals vermeld bij het aangekruiste vak hieronder, naam van de **vergunninghouder**, de **projectnaam**, en de term '**kennisgeving**' of '**goedkeuring**'.

Documenttype handelingen ten aanzien van beschermde soorten Gebiedsbrede omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten, Omgevingswet.

Aankruisen welke van toepassing zijn:

- ☐ Ter kennisgeving: Registratie onder zaaknummer **Z/275349**. Mogelijke documenten:
- *Meldingsformulier start handelingen (zie bijlage 3 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044))*
 - *Ecologisch werkprotocol (EWP)*
 - *Afschrift van het logboek zoals benoemd in het vernieuwde voorschrift 21 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), in bijlage 2 van dit besluit.*
 - *Overzicht uitgevoerde werkzaamheden zoals benoemd in het vernieuwde voorschrift 7 van het besluit met kenmerk C2231502/4403755 (Z/059044), in bijlage 2 van dit besluit.*
- ☐ Ter kennisgeving: Registratie onder zaaknummer **Z/275348**. Mogelijke documenten:
- *Monitoringsverslag*
 - *Evaluatierapport*
 - *Definitief document NKNB-maatregelen*
 - *Overzicht salderingsboekhouding – zie bijlage 3 voorschrift 1 en 2*
- ☐ Ter goedkeuring: Nieuw zaaknummer, relateren aan **Z/275348** > bijlage 6 + aanleveren:
- *Maatwerk Ecologisch werkprotocol: Bijzondere verblijfsfunctie/kwetsbare situatie**

* zie vereiste gegevens voor in het “maatwerk ecologisch werkprotocol” in bijlage 7

Let wel: Indien er sprake is van het wijzigen van “reguliere” maatregelen of er sprake is van maatwerk omdat de “reguliere” maatregelen in een specifieke situatie niet mogelijk zijn, dient hiervoor een wijzigingsverzoek te worden ingediend. Dit verloopt net als een (nieuwe) aanvraag via het Omgevingsloket. Dit kan dus niet via de mail en betreft géén verzoek tot goedkeuring.

Ook een verzoek tot verlengen of andere wijzigingen verloopt via het Omgevingsloket en niet per mail.

BIJLAGE 5: VEREISTEN VOOR ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

1. Bij indiening ter kennisgeving

- Bijlage 4 ingevuld;
- Specifieke beschrijving van de voorgenomen handelingen, de planning en adresgegevens;
- Een afbeelding met een duidelijk kader van de exacte projectlocatie.

2. Salderingsboekhouding

- Een onderbouwing dat niet meer dan de toegestane hoeveelheid gebouwen van het salderingsgebied gelijktijdig ongeschikt zal zijn of een uitwerking van een aangepaste werkwijze (denk hierbij aan fasering in ruimte en tijd).

3. Onderzoek en resultaten

- Beschrijving van de methodiek (onderzoeksinspanning) van het onderzoek naar beschermde soorten, wanneer het onderzoek is uitgevoerd, temperaturomstandigheden, veldbezoeken, aantal onderzoekers etc.;
- Beschrijving van de resultaten van het onderzoek;
- Effectenbeoordeling.

4. Alternatieve afweging

- Onderbouw waarom het door u gekozen werkwijze het beste alternatief is.

5. Beschrijven Maatregelen

- Omschrijving en kaartgegevens van de tijdelijke maatregelen/uitwijkmogelijkheden (indien van toepassing);
- Onderbouwing van de te hanteren gewenningsperiodes van de alternatieven;
- Ontmoediging (methode, periode en vereiste omstandigheden);
- Controleronde en vrijgave (methode, periode en vereiste omstandigheden);
- Resultaten geschiktheidsbeoordeling in GIS-viewer per soortfunctie en onderbouwing hoeveel voorzieningen op basis daarvan gerealiseerd moeten worden;
- Het aantal voorzieningen dat daadwerkelijk gerealiseerd zal worden. Indien deze afwijkt van het voorgaande punt, dan onderbouwen hoe en waar dit gesaldeerd wordt. Hersteltaakstelling indien van toepassen aangeven voor welk project het herstel is.
- Omschrijving en kaartgegevens van de permanente maatregelen.
- Onderbouwing dat gekozen is voor ecologisch de meest optimale keuze (kwaliteit en kwantiteit) die in alle redelijkheid toegepast kan worden;

BIJLAGE 6: IN TE VULLEN GEGEVENS BIJ VERZOEK TOT GOEDKEURING

Zaaknummer GAN-vergunning	Z/059044 (registratienummer: Z/275348)
----------------------------------	--

Afgiftedatum GAN-vergunning	4 september 2018
GAN-vergunninghouder	
Contactpersoon GAN-vergunninghouder	
Adresgegevens GAN-vergunninghouder	
E-mailadres GAN-vergunninghouder	

KvK-nummer GAN-vergunninghouder	
Projectnaam	
Projectlocatie (straat/plaats)	
Gemeente projectlocatie	
Activiteiten	
Bijzondere soort(en) en/of functie(s)	

Indien van toepassing

Gemachtigde (bedrijf/instelling)		
Contactpersoon gemachtigde		
Adresgegevens gemachtigde		
E-mailadres gemachtigde		
KvK-nummer gemachtigde		
Periode geldigheid machtiging	<i>Van:</i>	<i>Tot:</i>
Overeenkomst datum:	<i>Handtekening Vergunninghouder</i>	<i>Handtekening Gemachtigde</i>

BIJLAGE 7: VEREISTEN VOOR GOEDKEURING MAATWERK ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

1. Aanvraag

- Bijlage 4 ingevuld;
- Specifieke beschrijving van de voorgenomen handelingen en planning die tot het goedkeuringsverzoek behoren;
- Duidelijk aangeven op welke soorten, functies, aantallen en locatie(s) het goedkeuringsverzoek betrekking heeft;
- Een afbeelding met een duidelijk kader van de exacte projectlocatie;
- Machtiging van de GAN-vergunninghouder wanneer het verzoek ter goedkeuring door bijvoorbeeld een adviesbureau of aannemer wordt ingediend/verzorgd (zie bijlage 6).

2. Onderzoek

- Beschrijving van de methodiek (onderzoeksinspanning) van het onderzoek naar de bijzondere situatie.
- Beschrijving van de resultaten van het onderzoek.

3. Noodzaak verwijderen bijzondere situatie

- Onderbouwing waarom het niet mogelijk is om de betreffende bijzondere verblijffunctie/kwetsbare situatie in de huidige vorm te behouden.

4. Ongeschikte woningen per salderingsgebied

- Een onderbouwing dat niet meer dan de toegestane hoeveelheid gebouwen van het salderingsgebied gelijktijdig ongeschikt zal zijn of een uitwerking van een aangepaste werkwijze (denk hierbij aan fasering in ruimte en tijd).

5. Beschrijven Maatregelen

- Tijdelijke maatwerk-maatregelen/uitwijkmogelijkheden (indien van toepassing). De effectiviteit van deze maatregelen/uitwijkmogelijkheden dient onderbouwd te worden;
- Onderbouwing toegepaste taakstelling;
- Onderbouwing van de te hanteren gewenningsperiodes van de alternatieven;
- Ontmoediging (methode en periode);
- Controleronde en vrijgave (methode en periode);
- Permanente maatwerk-maatregelen. De effectiviteit van deze maatregelen dient onderbouwd te worden;
- Onderbouwing dat gekozen is voor ecologisch de meest optimale keuze (kwaliteit en kwantiteit) die in alle redelijkheid toegepast kan worden;
Een overzicht van de resultaten van het bouwfysisch onderzoek en eventuele temperatuurberekeningen, inclusief een vergelijking met de eisen die gelden voor de betreffende soortfunctie.

BIJLAGE 8: TOEPASSEN SENSOREN IN VOORZIENINGEN

1. Algemene uitgangspunten voor alle sensoren

Voor alle sensoren geldt:

- a. Plaatsing en meetperiode: De sensoren worden geplaatst in gerealiseerde voorzieningen, nadat alle werkzaamheden zijn afgerond. Elke sensor monitort tenminste 1 volledig jaar de temperatuur en luchtvochtigheid. Indien in 1 voorziening meerdere sensoren worden geplaatst dienen deze in hetzelfde jaar te monitoren.
- b. Omschrijving van de voorziening: Bij elke voorziening waar sensoren worden geplaatst worden specifieke omstandigheden vastgelegd in de monitoringsrapportage. Dit omvat in ieder geval:
 - een gedetailleerde omschrijving van de verblijfplaats (o.a. type, materiaal, afmetingen ruimtes, invliegopening etc.);
 - windrichting waarop de voorziening is georiënteerd;
 - hoogte van de voorziening (laagste en hoogste punt);
 - de directe omgeving en relevante gebouwkenmerken;
 - aanwezige warmtebronnen, aan- of afwezigheid van vegetatie (zoals bomen) of andere factoren die het binnenklimaat kunnen beïnvloeden.
- c. Locatie van de sensor: De sensoren dienen voldoende ver van de invliegopening geplaatst te worden zodat zonbestraling, vocht door regenval en windinvloeden op de sensoren worden voorkomen. De exacte positie van de sensor in de voorziening dient te worden vastgelegd in de monitoringsrapportage.
- d. Uitlezen en onderhoud: De sensoren worden enkele keren per jaar uitgelezen waarbij de batterijen zo nodig worden vervangen. De momenten van het uitlezen van de sensoren en het vervangen van de batterijen dient in een planning vastgelegd te worden en dient te worden afgestemd op de batterijduur van de sensor.
- e. Rapportage van resultaten: De resultaten, analyses en conclusies dienen in de jaarlijkse monitoringrapportage (zie bijlage 11) en in de evaluatierapportage (zie bijlage 12) te worden opgenomen.

2. Toepassing van sensoren per type voorziening en windrichting

- a. In tabel 5 zijn de type voorzieningen en de windrichtingen aangegeven die dienen te worden voorzien van sensoren.

Tabel 5 typen voorzieningen en windrichtingen die voorzien dienen te worden van sensoren.

Generieke voorzieningen gewone en ruige dwergvleermuis			
Type voorziening	Aantal windrichtingen	Aantal sensoren per voorziening	Aantal sensoren
Kleine inbouwvoorziening	8	1	8
Grote inbouwvoorziening	8	1	8
Kraam inbouwvoorziening	8	2	16
Totaal			32
Generieke maatregelen kwetsbare soorten			
Spouwmuur	8	2	16
Dakvlak	8	3	24
Zolderruimte	1	2	2
Zolderconstructie	8	2	16
Totaal			58

- b. Hierbij geldt dat op moment van schrijven nog geen generieke maatregelen voor kwetsbare soorten zijn gerealiseerd. In 2026 kunnen deze dus nog niet gemonitord

worden. Dit geldt wel voor de generieke voorzieningen (kleine inbouw-, grote inbouw-, en kraamvoorzieningen) voor de gewone en ruige dwergvleermuis.

- c. Enkel de generieke maatregelen voor kwetsbare soorten die aan de start van het betreffende monitoringsjaar zijn gerealiseerd dienen voorzien te worden van sensoren. Dit kan dus in daaropvolgende jaren worden aangevuld/wijzigen wanneer andere voorzieningen worden opgeleverd.
- d. Wanneer sensoren in een voorziening op een windrichting gedurende 1 volledig jaar hebben gemeten, hoeft dit type voorziening op de betreffende windrichting niet meer opnieuw voorzien te worden van sensoren. De sensoren kunnen dan gebruikt worden om een ander type voorziening of eenzelfde voorziening op een andere windrichting te monitoren.

3. Richtlijnen voor voorzieningen met meerdere lagen en verblijven van kwetsbare soorten

Voor inbouwvoorzieningen met meerdere lagen en verblijven van kwetsbare soorten geldt dat er binnen een verblijfstype een variatie aan potentieel geschikte plekken kan bestaan. Om deze variatie in beeld te brengen dienen daarom in deze situaties meerdere sensoren te worden geplaatst. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten per voorziening.

- a. Voorzieningen met meerdere lagen:
 - Ten minste 1 sensor in de laag die het minst diep in de spouw ligt.
 - Ten minste 1 sensor in de laag die het diepst in de spouw ligt.
- b. Voorzieningen in spouwmuur, per gevel:
 - Ten minste 1 sensor onder in de spouwmuur.
 - Ten minste 1 sensor boven in de spouwmuur.
- c. Voorzieningen in het dak, per dakvlak:
 - Ten minste 1 sensor in de gerealiseerde verblijfsruimte onder de pannen aan de zijde van 1 kopgevel.
 - Ten minste 1 sensor in de gerealiseerde verblijfsruimte onder de pannen aan de andere kopgevel.
 - Ten minste 1 sensor in de gerealiseerde verblijfsruimte onder de pannen in het midden.
- d. Voorzieningen in de zolderruimte:
 - Ten minste 1 sensor boven in de zolder in 1 nok.
 - Ten minste 1 sensor boven in de zolder in de andere nok.
- e. Voorzieningen in de zolderconstructie
 - Ten minste 1 sensor in de laag die het meest aan de zijde van het dakbeschot zit.
 - Ten minste 1 sensor in de laag die het verst van het dakbeschot zit.

BIJLAGE 9: ONDERZOEKSMETHODIEK PROJECTMONITORING

Kwalitatieve monitoring van vleermuizen (projectmonitoring): De kwalitatieve monitoring voor vleermuizen bestaat tenminste uit de volgende onderzoekselementen:

- **Kraamverblijfplaatsen:** 2 ochtendrondes vanaf 15 mei tot en met 25 juni gericht op kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. De ochtendrondes worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het onderzoek naar kraamverblijven van de respectievelijke soorten zoals beschreven in het Vleermuisprotocol (NGB 2021). Hierop uitgezonderd is de overzichtsrichtlijn. Er kan door het plangebied verplaatst worden waarbij het plangebied elke 20 minuten wordt doorkruist.
- **Massawinteronderzoek:** Bij gebouwen die potentieel geschikt zijn als massawinterverblijf een massawinteronderzoek bestaande uit twee nazomerzwermbezoeken in de periode vanaf augustus tot 10 september. Deze bezoeken worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het Vleermuisprotocol (NGB 2021)
- **Paarverblijfplaatsen:** 1 avondbezoek tussen 15 augustus en 15 september gericht op paarverblijfplaatsen. Dit bezoek wordt uitgevoerd onder de voorwaarden van het Vleermuisprotocol (NGB 2021)
- **Uitvliegtelling bij potentiële kraamverblijfplaats.** Bij het aantreffen van een kraamverblijfplaats (of twijfel kraam/zomer) wordt de eerstvolgende avond een uitvliegtelling uitgevoerd.

Tijdens de kwalitatieve monitoring wordt activiteit, nesten en verblijfplaatsen gemonitord. Van het aantal bezoeken bij 'kraamverblijfplaatsen' en 'massawinteronderzoek' kan enkel worden afgeweken wanneer de functie in het eerste veldbezoek al is aangetoond.

Kwalitatieve monitoring van broedvogels (projectmonitoring):

De kwalitatieve monitoring voor broedvogels bestaat tenminste uit de volgende onderzoekselementen:

- Huismus: 1 veldbezoek conform de meest recente versie van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) uitgevoerd tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei. Dit middels een ochtendronde die 1 tot 2 uur na zonsopgang dient te starten.
- Gierzwaluw:
 - 1 veldbezoek uitgevoerd tussen 15 mei - 31 mei overdag om activiteit in en boven de wijk en koloniegroepen te lokaliseren (waarbij mede huismusactiviteit wordt geregistreerd); -
 - 1 veldbezoek in de avond (1,5 uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang) tussen 1 juni – 15 juli als er jongen aanwezig zijn (BIJ12, 2023).
- Huiszwaluw: tijdens de onderzoeken naar overige soort(groep)en dient mede gelet te worden op nesten van de huiszwaluw, binnen de gebieden waarbinnen de woningen van Leystromen gelegen zijn dienen tevens gerichte kolonietellingen uitgevoerd te worden.

Kwantitatieve monitoring

Onderzoek wordt uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus, en de kennisdocumenten Huismus en Gierzwaluw van BIJ12.

BIJLAGE 10 FYSIEKE INSPECTIES

1. Algemene uitgangspunten voor fysieke inspecties:

- a. Fysieke inspecties worden uitgevoerd bij:
 - maatwerkvoorzieningen: voorzieningen die zijn aangebracht wanneer kwetsbare verblijfsfuncties worden aangetast en waarvoor goedkeuring moet worden aangevraagd;
 - generieke voorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de meervleermuis.
- b. Volledige inspecteerbaarheid: Fysieke inspecties kunnen alleen worden ingezet om aanwezigheid van sporen of ingebruikname vast te stellen wanneer de voorzieningen volledig inspecteerbaar zijn.
- c. Planning: Voor maatwerkvoorzieningen die tussen 2018 en 2025 zijn ingebouwd, vinden deze inspecties plaats in 2026 en 2028. Vanaf 2026 worden maatwerkvoorzieningen en generieke voorzieningen voor de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de meervleermuis fysiek geïnspecteerd in het eerste en tweede jaar na afronding van de werkzaamheden en oplevering van de voorzieningen.

2. Uitvoering fysieke inspecties en aanvullende monitoring

- a. De fysieke inspecties worden uitgevoerd in de periode september tot en met januari met een endoscoop, zaklamp en hoogwerker. Er wordt onderzocht of er individuen, nesten of sporen aanwezig zijn in de voorzieningen. De soort wordt enkel bepaald wanneer een individu aanwezig is. Bij vleermuisuitwerpselen wordt beoordeeld of het kleine (dwergvleermuis spec.), grote (mogelijk laatvlieger) of gedraaide (gewone grootoorvleermuis) uitwerpselen betreft. Per voorziening worden resultaten vastgelegd op een foto.
- b. Voor de monitoring van de maatwerkvoorzieningen en generieke voorzieningen voor de kwetsbare soorten dienen de volgende stappen te worden doorlopen:
 - Stap 1 fysieke inspectie: volgens de algemene uitgangspunten zoals bij punt 1 beschreven. Eventueel aanwezige sporen worden duidelijk gefotografeerd en de hoeveelheid aanwezige uitwerpselen wordt beschreven. De bevindingen worden meegenomen in de monitoringsrapportage.
 - Stap 2 E-DNA onderzoek: Wanneer tijdens de fysieke inspecties sporen worden aangetroffen, en op basis daarvan niet met zekerheid kan worden bepaald of de sporen afkomstig zijn van de laatvlieger, de gewone grootoorvleermuis, de meervleermuis of andere vleermuizen, dient met e-DNA onderzoek, zoals beschreven bij de nulmeting, vastgesteld te worden of de voorziening in gebruik is door de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en/of de meervleermuis.
 - Stap 3 aanvullende monitoring: Wanneer de hoeveelheid sporen die wordt aangetroffen tijdens de fysieke inspecties indiceren dat er groepen vleermuizen in de voorziening verblijven, dient als volgt aanvullend te worden gemonitord:
 - Kraamverblijfplaatsen: 2 ochtendrondes vanaf 15 mei tot en met 25 juni gericht op kraamverblijven van de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de meervleermuis. De ochtendrondes worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het onderzoek naar kraamverblijven van de respectievelijke soorten zoals beschreven in het Vleermuisprotocol (NGB 2021). Hierop uitgezonderd is de overzichtsrichtlijn. Tijdens de ochtendronde kan binnen het plangebied worden verplaatst, mits het plangebied elke 20 minuten volledig wordt doorkruist. Bij het aantreffen van een kraamverblijfplaats (of twijfel kraam/zomer) wordt de eerstvolgende avond een uitvliegtelling uitgevoerd.

- Laatvlieger: Alleen wanneer de aanwezigheid van de laatvlieger op basis van e-DNA en/of sporen niet kan worden uitgesloten, wordt aanvullend op stap 3-i 'kraamverblijfplaatsen' 1 voorjaarszwermbezoek naar de laatvlieger uitgevoerd. Dit bezoek vindt plaats tussen 15 april-15 mei, vanaf zonsondergang tot ten minste 2 uur na zonsondergang. De weersomstandigheden moeten droog, < 4 Beaufort en ≥ 12 graden Celsius zijn.
- Meervleermuis: Alleen wanneer de aanwezigheid van de meervleermuis op basis e-DNA en/of de sporen niet kan worden uitgesloten, wordt aanvullend op stap 3-i 'kraamverblijfplaatsen', 1 avondbezoek tussen 1 juli en 31 juli gericht op mannenverblijven uitgevoerd te worden. Dit bezoek wordt uitgevoerd onder de voorwaarden van onderzoek naar zomerverblijven van de meervleermuis zoals beschreven in het Vleermuisprotocol (NGB 2021);
- Massawinteronderzoek: Alleen wanneer grote hoeveelheden sporen van dwergvleermuizen worden aangetroffen in gebouwen die hoog geschikt zijn als massawinterverblijfplaats dient een massawinteronderzoek uitgevoerd te worden, bestaande uit twee nazomerzwermbezoeken in de periode vanaf augustus tot 10 september. Deze bezoeken worden uitgevoerd onder de voorwaarden van het Vleermuisprotocol (NGB 2021).

Van het aantal bezoeken bij 'kraamverblijfplaatsen' en 'massawinteronderzoek' kan enkel worden afgeweken wanneer de functie in het eerste veldbezoek al is aangetoond.

Deze werkwijze voor monitoring is aanvullend opgenomen omdat aanvullende monitoring voor het bepalen van de functie alleen zinvol is wanneer een maatwerkvoorziening daadwerkelijk in gebruik is genomen. Daarnaast wordt hiermee gewaarborgd dat, wanneer een voorziening wél in gebruik is, de monitoring wordt uitgevoerd in de ecologisch meest geschikte perioden. Door op soort specifieke piekmomenten te monitoren, is de kans op het correct vaststellen van een verblijfsfunctie het grootst.

BIJLAGE 11: JAARLIJKE MONITORINGSRAPPORTAGE

In de monitoringsrapportage dienen minimaal de volgende punten te worden opgenomen:

- a. MUS-telling: Een beschrijving van de uitvoering, teldekking en resultaten van de MUS-telling;
- b. Projectmonitoring:
 - Een onderbouwing waaruit blijkt dat de gemonitorde projecten representatief zijn voor het SMP (zie voorschrift 47 in bijlage 3). Indien deze onderbouwing ontbreekt, dient een plan aangeleverd te worden waarin wordt beschreven hoe in de daaropvolgende jaren wel representatieve projecten zullen worden gemonitord. Hierbij kan een wijziging van de vergunning noodzakelijk zijn;
 - Een overzicht van de typen voorzieningen en aantallen die per project zijn opgeleverd en wanneer deze zijn opgeleverd;
 - De resultaten van de 0-meting, waaronder:
 - Het aantal waargenomen individuen per soort;
 - Het aantal waargenomen nesten/verblijfplaatsen per soortfunctie;
 - De gegevens van de veldbezoeken per projectmonitoring. Indien zonder onderbouwing is afgeweken van de voorgestelde werkwijze, worden de veldbezoeken opnieuw uitgevoerd conform de voorgestelde werkwijze;
 - De monitoringsresultaten per project:
 - Het aantal waargenomen individuen per soort;
 - Het aantal waargenomen nesten/verblijfplaatsen per soortfunctie; en
 - Het aantal vastgestelde verblijfsfuncties per voorzieningstypen, inclusief een specificatie van welke functies per voorzieningstypen worden vastgesteld.
 - Een analyse per project waarbij de bovenstaande 3 punten worden uitgezet tegen de monitoringsjaren. Bij de analyse enkel woningen van Leystromen betrekken en onderscheid maken tussen woningen waar werkzaamheden zijn uitgevoerd en woningen waar geen werkzaamheden zijn uitgevoerd (indien nodig).
- c. De fysieke inspecties:
 - Een overzicht van alle tot dat moment gerealiseerde maatwerkvoorzieningen en generieke voorzieningen voor kwetsbare functies. Per voorziening worden de volgende gegevens opgenomen:
 - Het jaar van oplevering;
 - Het jaar waarin de eerste en tweede inspectie plaatsvinden;
 - Een omschrijving van gerealiseerde voorziening, waaronder de wijze van inbouw, het gebruikte materiaal, de betrokken gebouwdelen en windrichtingen, omschrijving van invliegopeningen en de afmetingen van de interne ruimtes;
 - Een omschrijving van de soortfunctie waarvoor de voorziening is gerealiseerd (bijvoorbeeld massawinterverblijfplaats gewone dwergvleermuis of zomerverblijfplaats gewone grootoorvleermuis);
 - Datum en weersomstandigheden van de eerste inspectie;
 - Resultaten van de eerste inspectie, waaronder de aanwezigheid van sporen, met een omschrijving van de aard, hoeveelheid, uiterlijke kenmerken en de toewijsbare soorten;
 - Resultaten van e-DNA analyse: of e-DNA van de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger of de meervleermuis is vastgesteld in de voorziening;
 - Datum en weersomstandigheden van de tweede inspectie;
 - Resultaten van de tweede inspectie, waaronder de aanwezigheid van sporen, met omschrijving van aard, hoeveelheid, uiterlijke kenmerken, toewijsbare soorten en of het aantal sporen is toegenomen dan wel of dit niet kan worden vastgesteld;
 - Resultaten van de aanvullende batdetector monitoring indien uit de tweede inspectie blijkt dat het aantal uitwerpselen toeneemt of dit niet kan worden

vastgesteld. Hierbij dient te worden vastgesteld: de soorten en soortfuncties, gebruikte invliegopeningen en het aantal individuen en soorten dat binding vertoont met de voorziening;

- Een conclusie welke voorzieningen in gebruik zijn genomen en wanneer deze hun doelfunctie of een overige functie vervullen.
- d. Sensoren in voorzieningen: Een overzicht van alle voorzieningen waar sensoren in zijn geplaatst. Per voorziening worden de volgende gegevens opgenomen:
- Het aantal geplaatste sensoren en de posities hiervan in de voorziening;
 - Een omschrijving van de voorziening met sensoren, waaronder de locatie, wijze van inbouw, type, betrokken gebouwdelen, gebruikt materiaal, afmetingen interne ruimtes, invliegopening, windrichting, hoogte, omgeving en relevante gebouwkenmerken, factoren die het binnenklimaat kunnen beïnvloeden zoals warmtebronnen en/of vegetatie;
 - Een omschrijving van de soortfunctie waarvoor de voorziening is gerealiseerd;
 - De datum van plaatsing en verwijdering van de sensoren;
 - De resultaten waarbij de temperatuur en luchtvochtigheid in de voorziening worden afgezet tegen tijd. Hierbij duidelijk de maximale en minimale temperatuur en luchtvochtigheid gemeten in de voorziening aangeven over een jaarronde periode.
 - De resultaten waarin het temperatuurverloop in de voorziening tussen dag en nacht inzichtelijk wordt gemaakt in relatie tot de externe omgevingstemperatuur. Hierbij wordt specifiek weergegeven welke temperaturen in de voorziening in de koudste en warmste perioden zijn gemeten en hoe snel de voorziening opwarmt en/of afkoelt in relatie tot de externe omgevingstemperatuur.
 - Een analyse van de geschiktheid van voorzieningen gelet op de klimatologische eisen van de doel soortfunctie, en of zij daarmee geschikt zijn om hun doelfunctie of een overige functie te vervullen.
- e. Naast de monitoringsresultaten dienen voor 1 mei ook eventueel gewenste wijzigingen, geconstateerde afwijkingen en uitdagingen aangeleverd te worden.

Deze werkwijze is gewijzigd omdat uit de praktijk is gebleken dat het vaak niet haalbaar is om de verwerking van de monitoring in datzelfde jaar voor 1 december aan te leveren. Tevens is het voorschrift aangepast aan de vernieuwde wijze van monitoring.

BIJLAGE 12: EVALUATIERAPPORTAGE

In de evaluatierapportage dienen aanvullend op bijlage 11 minimaal de volgende punten te worden opgenomen

a. MUS:

- Een beschrijving van de ontwikkeling van de aantallen per soort voor het woonbezit van Leystromen.
- Beoordeling van trends, waarbij specifiek wordt beoordeeld of de lokale trend afwijkt van de provinciale en landelijke trends. Indien de lokale trend negatiever is dan beide anderen, vindt een analyse plaats van de uitgevoerde werkzaamheden door Leystromen en de mogelijkheid dat hiertussen een verband bestaat.

b. Projectmonitoring:

- Per project worden de volgende gegevens opgenomen:
 - Een beschrijving van de nulsituatie, met aantallen individuen per soort en aangetroffen soortfuncties;
 - Een beschrijving van de ontwikkeling van de aantallen per soort en soortfuncties;
- Per voorzieningstypen worden de volgende gegevens opgenomen:
 - De minimale en maximale tijd waarop ingebruikname wordt vastgesteld of dat er nog geen ingebruikname is vastgesteld;
 - Welke en het aantal soortfuncties dat wordt vastgesteld;
 - Het percentage van voorzieningen dat in gebruik is met de doelfunctie waarvoor de voorziening werd gerealiseerd.

Bij bovenstaande analyses dient tevens rekening gehouden worden met relevante variabelen zoals windrichting en hoogte van voorziening.

c. Fysieke inspecties:

- Per voorzieningstypen worden de volgende gegevens opgenomen:
 - De minimale en maximale tijd waarop ingebruikname wordt vastgesteld of dat er nog geen ingebruikname is vastgesteld;
 - Welke en het aantal soortfuncties dat wordt vastgesteld;
 - Het percentage voorzieningen dat in gebruik is met de doelfunctie waarvoor de voorziening is gerealiseerd;
 - Een analyse waarin de resultaten per voorzieningstype uit de projectmonitoring worden vergeleken met de resultaten uit de fysieke inspecties.

Bij bovenstaande analyses dient tevens rekening gehouden worden met relevante variabelen zoals windrichting en hoogte van de voorziening.

d. Sensoren:

- Per voorzieningstype de minimale en maximale temperatuur en luchtvochtigheid in de voorziening afgezet tegen een jaarronde periode en/of externe weersomstandigheden.
- Per voorzieningstype worden de minimale en maximale temperatuur en luchtvochtigheid vergeleken tussen koude en warme perioden, zodat inzichtelijk wordt hoe de voorziening reageert op externe temperatuurschommelingen. Indien voorzieningen te koud of te warm zijn om de doelfunctie te kunnen vervullen dient aangegeven te worden hoelang de voorzieningen te koud en/of te warm zijn.
- Een analyse hoeveel en welke voorzieningen ongeschikt of geschikt zijn gelet op de klimatologische omstandigheden die de verschillende soorten stellen aan hun verblijfplaatsen, inclusief een beoordeling of zij geschikt zijn voor de doelfunctie en/of overige kwetsbare functies en zo ja, welke.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1